236

БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряад-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 237 (8457)
ОКТЯБРИИН 6
ВОСКРЕСЕНЬЕ
1957 он

Сэн 20 мүнгэн.

Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойе ажалай илалтаар угтая!

Городской, аймагуудай партийна конференцинүүд

Октябрь, декабрь һарануудта городской, аймагуудай партийна конференцинүүд болохонь. Энэ хадаа партийна организацинуудай ажабайдалда ехэ удхашанартай юм. Хойто-Байгалай аймагта партийна конференци һаяхан боложо, делегадууд горкомой хүдэлмэриие шэнжэлһэн, дутуунуудынь хүрсаар шүүмжэлһэн, олон дурадхалнуудые оруулба.

Партийна органуудай тоосоонууд һунгалта Коммунистическэ партиин эгээн лэ ехэ демократическа шэнжэ шанартай байһые, хамтаараа хүтэлбэрилхэ ленинскэ гол ёһонуудай түгэлдэр хүсэтэй байһые харуулхаһаа гадна, партийна организацинуудай хүдэлмэриие дээрэһээнь доро хүрэтэр али бүхы талаһаань шалгаха, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгые дэлгэрүүлхэ, болон дүй дүршэлөө согсолхо тон шухала арга болоно.

Партиин XX съездын шиидхэбэринүүдэй ёһоор партийна организацинуудай үмэнэ табигдажа байһан бэлжээтэ зорилгонуудые городууд, аймагуудай партийна конференцинүүд зүбшэн хэлсэхэ байна. Тиихэдээ промышленностиие саашадань дэбжээхэ, техническэ дэбжэлтэ хангаха, ажалай эмхидхэл һайжаруулха, бүтээсыень дээшэлүүлхэ, продукциин өөрын үные химдаруулха, шанарыень һайжаруулха тушаа КПСС-эй ЦК-гэй январьска Пленумэй табиһан зорилгонуудай тоосоото үе соо хэр зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһанние элирүүлэн согсолхо юм.

Арадай ажахын бүхы һалбаринуудые парторганизацинуудай зүгһөө улам һайнаар хүтэлдэг болохо, асуудалнуудые хүсэд һайнаар мэдэжэ шиидхэхэ, ажахын, советскэ болон ниитын организацинуудай хүдэлмэриие зүбөөр залан ударидаха талаар партиин эрилтэнүүдые горкомууд болон айкомуудай хэр зэргээр дүүргэжэ байһые коммунистнууд сэгнэхэ байха.

Республикын промышленность энэ жэлэйнгээ түсэбые амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Гэхэтэй хамта, зарим предприятинууд болон олзоборилгын артельнүүд үйлэдбэринэйнгээ даалтабаринуудые үшөө дүүргэжэ шаданагүй. Эдэ предприятинууд болон артельнүүдэй түсэбөө дүүргэжэ шадаагүй байһанай түлөө КПСС-эй айкомууд болон горкомуудай үмэнэ конференциин делегадууд эрилтэ табиха эрхэтэй.

Хүдөөгэй айкомуудай хүдэлмэриин хэмжээе һайжаруулха асуудалнуудта партийна конференцинүүд ехэ анхарал хандуулха байна. Республикын колхозууд, совхозууд энээ жэлдэ малайнгаа тоо яһала олошоруулаа, һү һааха, нооһо хайшалха талаар зарим һайн дүн туйлаа. Тэрэнэй ашаар республикамнай һү, нооһо гүрэндэ тушааха түсэбүүдээ дүүргэһэн байна. Зарим аймагуудай полинуудта ороохо таряан, овощь, хартаабха һайнаар ургаа. Мүнөө хэдэн аймагууд гүрэндэ таряа тушааха түсэбөө дүүргээд, түсэбһөө гадуур ороохо тушаажа байнхай. Зүгөөр шиидхэгдээгүй асуудалнууд олон, хэгдээгүй ажал үшөөл ехэ байна. Тиимэһээ зарим аймагуудай партийна конференцинүүдэй делегадууд партийна комитедүүдтэй аймагайнгаа Соведэй түйсэдкомуудта шанга эрилтэ табиха зэргэтэй болоно. Партиин Баргажанай, Хэжэнгын, Түнхэнэй; Закаменай айкомууд колхозуудта һү һаалгын үшөөл багаар һаагдажа байгаа түлөө Яруунын, Түнхэнэй, Хориин, Ахын, Прибайкальска, Мухаршэбэрэй болон бусад зарим айкомууд залуу мал олоор гарзалуулһанайнгаа түлөө конференцинүүд дээрэ харюусаха зэргэтэй. Хүдөө ажахын артелиин Уставые эбдэжэ, ниитын зөөри үригшэдтэ шанга хэмжээ абаагүй байһанайнь түлөө КПСС-эй Ториин айкомые коммунистнуудай шүүмжэлхэ байһаниинь сохомтой.

Колхозууд, совхозууд болон МТС-үүдые партийна органуудай зүгһөө һайнаар хүтэлбэрилдэг болохо тухай конференцинүүд шухала хэмжээнүүдые хараалха зэргэтэй. Коммунистнуудай түлөөлэгшэд — делегадууд хадаа конференцинүүдэй үзэмжэдэ табигдаһан асуудалнуудые һайнаар зүбшэн хэлсэжэ, зүб шиидхэбэри абаха хэрэгтэ ехэ туһа хүргэхэ байна.

Идеологическа хүдэлмэри, марксистско-ленинскэ һуралсал коммунистнуудай политическэ бэлэдхэл дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ехэ удхашанартай. Гэбэшье, Кяхтын, Хэжэнгын, Яруунын болон бусад зарим аймагуудай партийна организацинуудта энэ талаар тоосоото үе соо ехэ дутуунууд үзэгдэһэн байгаа. Эдэ алдуу дутуунуудыень конференциин делегадуудай шүүмжэлэн элирүүлхэ байһаниинь лабтай.

Коммунистнууд болон партийнабэшэ хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, Коммунистическэ партиин политикые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ тэдэниие эдэбхитэйгээр элсүүлэн хабаадуулха гээшэ партийна хүдэлмэриин гол хуби болоно.

Партийно-эмхидхэлэй, партийно-политическэ хүдэлмэри һайжаруулха, тэдэниие ажахын зорилгонуудые шиидхэлгэтэй нягта холбоотойгоор ябуулха тухай тодорхой заабаринууд партиин XX съездын шиидхэбэринүүд соо үгтэһэн байха юм.

Партийна хүдэлмэрилэгшэдэй гол уялга юуб гэхэдэ, тэдэнэр хододоо олониитын дунда ябажа, тэдэнэй үмэнэ партиин политикын болон шиидхэбэринүүдэй удхые тайлбарилан ойлгуулха, партийна шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө тэмсэлдэ ажалшадые элсүүлэн эмхидхэхэ уялгатай гээшэ. Гэбэшье, хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай үмэнэ политическэ элидхэлнүүдые хэдэггүй хүтэлбэрилэгшэдэй үшөө бии байһаниинь гэмшэлтэй. Ажалшадые политическээр хүмүүжүүлхэ гээшэ партийна органуудай хүдэлмэриин таһаршагүй шухала хубинь болоно.

Коммунистнуудай эдэбхиие дээшэлүүлжэ, шүүмжэлэл болон өөрыгөө шүүмжэлэлгэ үргэнөөр дэлгэрүүлхэ зорилготойгоор партийна конференцинүүд үнгэргэгдэхэ, тэдээндэ бэлэдхэл хэгдэхэ зэргэтэй. Делегадууд үгэ хэлэхэдээ, баримтануудые миин дурдаад лэ гараха ёһогүй, харин партийна органуудай хүдэлмэриие бодомжотойгоор шэнжэлхэ, зохихо тобшолол хэхэ ёһотой. Энэ хадаа партиин айкомууд болон горкомуудай тоосоото элидхэлнүүдээ ямараар хэһэнһээ нилээд дулдыдадаг байна.

Аймагуудай, городуудай партийна конференцинүүд хадаа партийна организацинуудай, тэдэнэй хүтэлбэрилхы органуудай горьтойхон шалгалта болоно. Зорилго юуб гэхэдэ, партийна бүхы хүдэлмэри һайжаруулгада, мүн Коммунистическэ партиин табиһан агуухэ түсэбүүдые бэелүүлгын түлөө тэмсэлдэ коммунистнуудые, бүхы ажалшадые бүри эдэбхитэйгээр хабаададаг болгожо шадахаар партийна конференцинүүд үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэхэ ёһотой.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улан-Удын «Труд» гэжэ олзоборилгын артелиин түрүү оёдолшон Антонина Немцева 9 һарынгаа даалгабарииe 140 процент дүүргээ.

Мүрысөөтэ ажалай аша үрэ

Черемухын леспромхоз урда жэлнүүдтэ республикынгаа модо бэлэдхэлэй промышленностиин эгээл гээгдэнги предприятинуудай нэгэн байһан юм. Эндэхи модошод Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрэй урда тээхи социалистическэ мүрысөөндэ гээгдэлһээ гараха гэжэ шиидээ бэлэй. Тус мүрысөөнэй эхилһээр тиимэшье үни болоогүй байтар леспромхозой модошод хэлэһэн үгэдөө хүрэжэ эхилээ һэн.

Леспромхозой модо бэлэдхэлгын пункт болон участогуудта комплексно багахан бригадануудые эмхидхэхэ талаар түрүү арга хэрэглэгдэжэ эхилээ. Мүн модо отололго дээрэ бензинээр хүдэлдэг «Дружба» хюрөөгөөр хүдэлмэрилдэг хүнүүд олошороо. Мүрысөөнэй түрүүшын хэдэхэн һарын турша дотор модо бэлэдхэлэй Каракуль пунктын коллектив леспромхозойнгоо бүхы модошодой дунда түрүүлжэ шадаа. Тиигэжэ тус пунктынхид мүнөө болотор мүрысөөндэ түрүүлэн ябаһаар.

Энэ пунктын модошод ажалайнгаа бүтээсые дээшэлүүлхын түлада бүхы машина, зэмсэгээ ашаг ехэтэйгээр хэрэглэһэн, хүдэлмэреэ зүбөөр эмхидхэхын түлөө ехэхэн оролдолго гаргаһан байна. Тэдэнэй гаргаһан энэ оролдолгонь миин үнгэрөөгүй. Үнгэрэгшэ сентябрь һарын 21-дэ модо бэлэдхэхэ ба шэрэхэ жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргээд, жэлэй эсэс болотор үшөө 17 мянган кубометр модо Эхэ оронойнгоо барилганuudта үгэхэ гэһэн шэнэ уялгаяа бэелүүлжэ оронхой. Мүнөө эндэхи хүдэлмэришэд туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй Октябриингаа һайндэрые ажалай бүри ехэ бэлэгээр угтахын түлөө бүхы хүсэеэ элсүүлжэ байна. Трактористнууд нүхэд Разуваев, Козлов гэгшэд модо таллуулга дээрэ хүдэлмэрилхэ зуураа, үдэр бүриингөө нормые 150 процентһээ доошо бэшээр дүүргэнэ. Тэрэшэлэн автомашинын шофёрнууд нүхэд Михайлов, Вениктов, Кулаков болон бусад модые ута зандань шэрэхэдээ үдэр соо хэдэн нормо дүүргэдэг болонхой.

Каракуль пунктын модошод жэлэйнгээ түсэбые болзорһоонь холо урид дүүргэһэнэйнгээ түлөө профсоюзай ЦК-гэй, мүн РСФСР-эй Ой модоной промышленностиин министерствын дамжуулгын Улаан туг, 10 мянган түхэриг мүнгэн шантайгаар абаба.

Н. Тюрнев.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзоборилгын артелиин түрүү хүдэлмэришэн Л. Чижик.

Л. Хайдуровай фото.

Ажалай амжалтаар угтана

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** Зэдын аймагай колхозууд энэ жэлдэ һү ехээр һаажа, Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн һайндэрые ажалай бэлэгээр угтахаар зоригжонхой.

Һү тушааха жэлэйнгээ түсэб энэ аймаг 122 процент дүүргэбэ.

Эндэхи түрүү колхозууд бүришье ехэ амжалта туйлаһанхай. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Д. Чимитов) һү гүрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэб 249 процент болгонхой. Энэ колхоз түсэбһөө гадуур 177 мянган литр һү гүрэндэ тушааба.

Мүн Доржо Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр С. Доржиев) түсэбөө дүүргээд, 209 мянган литр һү тушаагаад байнхай.

Гэгээтэйн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Ц. Вампилов) һү тушааха жэлэйнгээ түсэб 189 процент хүргөө.

Тэндэхи колхозууд һү тушаалга, худалдалгаяа үргэлжэлһөөр.

Н. Цыбенов.

Һайндэрэй бэлэдхэлдэ зорюулагдаһан зүблөөн

Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойе һайндэрлэлгэдэ бэлэдхэхэ комиссиин зүблөөн болобо. Зүблөөндэ КПСС-эй Советскэ райкомой, фабрика, заводууд, предприяти, эмхи зургаануудай комиссиин түрүүлэгшэнэр, мүн тэдэнэй гэшүүд хабаадалсаа.

Хэлхээ холбооной Бурят-Монголой управлениин бэлэдхэлэй комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Турлайда эгээн түрүүлэн үгэ үгтэбэ.

Нүхэр Турлай Октябриин һайндэртэ ямараар бэлэдхэжэ байһан тухайгаа суглараашадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

Мүн ГЭС-эй комиссиин түрүүлэгшэ нүхэр Хлызов болон бусад үгэ хэлэжэ, предприятинуудтаа хэгдэжэ байһан хэмжээ-ябуулганууд тушаа хөөрэжэ үгэбэ.

КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь нүхэр Назимова һайндэртэ бэлэдхэхэ тушаа райкомой хараалһан тодорхой хэмжээ-ябуулгануудтай суглараашадые танилсуулаа.

Д. Колмаков.

2000 литр һү һаагаа

Долгор-Сурун Цыбикова Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоздо һаалишан болоһоор һаянайшье һаа, эрхим шударгы ажалаараа артель соогоо суурхадаг болонхой. Долгор-Сурун жэл бүри дүршэлтэй боложо, һү һаалгаяа дээшэлүүлнэ. Хэрбээ нёдондо жэлдэ үнеэн бүриһөө 1237 литр һү һааһан байгаа һаа, энэ жэлэй 9 һарын туршада 2000 литрһээ дээшэ һү һаагаа. Тиигэжэ аймаг соогоо социалистическэ мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлбэ.

Долгор-Сурун Цыбикова Агуухэ Октябриин алдарта 40 жэлэй ойн һайндэртэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, үнеэн бүриһөө 2300 литр һү һааха уялга абаа. Мүнөө энэ уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ байна.

К. Доржиев.

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков Югослави ошохоёо мордобо

СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков октябриин 4-дэ Москваһаа самолёдоор Крым ороо. Энэ жэлэй мүн Советскэ Союз соогуур айлшалжа ябаха зуураа армиин генерал И. Гошняк Югославиин правительствын зүгһөө нүхэр Жуковые айлшалхыень уриһан байгаа. Тиигэжэ харюугай уряалаар Югославиин Арадай Федеративна Республика ошохо юм.

Маршал Г. К. Жуковые Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев, СССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министрын орлогшонор Н. С. Патоличев болон Н. П. Фирюбин, адмирал С. Г. Горшков; авиациин маршал С. И. Руденко, армиин генералнууд М. С. Малинин болон Г. К. Маландин, генерал-полковнигууд А. В. Герасимов, А. А. Грызлов, Н. И. Гусев, А. С. Желтов, С. У. Рубанов, Е. Г. Тропенко, М. А. Шалин, Москва городой комендант генерал-майор И. С. Колесников; мүн Советскэ Армиин бусад генералнууд болон офицернүүд, хэблэлэй түлөөлэгшэд центральна аэродром дээрэ үдэшөө.

Аэродром дээрэ сугларагшад Маршал Г. К. Жуковтай халуунаар гараа барилсажа, һуужа ошохо самолёдынь үглөөнэй 8 часта агаарта дэгдэн гараба. Маршал Г. К. Жуковай уряалаар Югославиһаа СССР-тэ байдаг сэрэгэй атташе полковник Сава Попович хамта ябалсаа.

СЕВАСТОПОЛЬ, октябриин 4. (ТАСС). Югославиин Арадай Федеративна Республикын уряалаар ошожо ябаһан СССР-эй Оборонын Министр Советскэ Союзай Маршал Г. К. Жуков мүнөөдэр үдэ багта Москваһаа Севастопольдо самолёдоор ерэбэ.

(ТАСС).

Яхад арадай үндэһэн һайндэр

ЯКУТСК, октябриин 4. (ТАСС). Октябриин дүрбэндэ Якутска Автономно Советскэ Социалистическэ Республикын ажалшадта илангаяа баяртай һайхан үдэр болобо. Россин гүрэнтэй Яхадай һайндураараа ниилэһээр 325 жэлэй ойе тэдэнэр энэ үдэр баяртайгаар тэмдэглээ.

Һая баригдаһан театрын байшан соо үдэрэй тэндэ Якутска АССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сесси нээгдэбэ. СССР-эй правительствын, РСФСР-эй правительствын делегацинууд, Казахска ССР-эй делегаци, Бурят-Монголой, Удмуртска автономно республикануудай, Түвын автономно областиин, хэдэн бусад хизаар болон областьнуудай делегацинууд, республикын нютаг бүхэнһөө ерэһэн олон айлшад эндэ байгаа.

КПСС-эй ЦК-гэй Президиум сессиин хүндэлэлэй президиумдэ нэгэн дуугаар һунгагдаба.

Якутска АССР-эй ажалшадта СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй болон КПСС-эй ЦК-гэй эльгээһэн амаршалга нэрьемэ альга ташалга доро уншагдаа.

Совет засагай үедэ яхад арадай экономикын, соёл культурын һалбаран хүгжэһэн тухай, республикын үйлэдбэриин хүсэнүүдые хүгжөөхэ талаар айхабтар ехэ арга боломжонуудай бии байһан тухай КПСС-эй обкомой нэгэдэхи секретарь С. З. Борисов элидхэл хээ.

Элидхэлэй һүүлээр СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй түрүүлэгшэ П. П. Лобанов СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй зүгһөө ба тэрэнэй даалгабаряар правительствын дээдэ шан—Ленинэй орден Якутска АССР-тэ барюулна.

Удаань РСФСР-эй делегациин хүтэлбэрилэгшэ, РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо Н. Н. Беспалов трибуна дээрэ гарана. Республикын олон предприятинуудай, колхозуудай, промышленностиин, хүдөө ажахын, соёл болбосоролой хүдэлмэрилэгшэдэй РСФСР-эй Верховно Соведэй Хүндэлэлэй грамотаар шагнаһан тухай тэрэ мэдээсэнэ, мүн РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведэй амаршалгыень уншана. Уранһайханаар хэһэн абдар ород арадай зүгһөө дурасхаалта бэлэг болгон Н. Н. Беспалов бариба. Тэрэшэлэн культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудта, һургуулинуудта, хүүгэдэй гэрнүүдтэ, республикын больницануудта тэрэ бэлэгүүдые барюулаа.

Баяр ёһололой һайндэртэ ерэһэн делегациин хүтэлбэрилэгшэд сесси дээрэ үгэ хэлээ. Тэдэнэр амаршалгануудые, мүн дурасхаалта бэлэгүүдые яхадай ажалшадта барюулһан байна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ болон КПСС-эй ЦК-да, тэрэшэлэн ород арадта; РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ болон РСФСР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээхэ амаршалгануудые ойн баярай сессидэ хабаадагшад урма баяртайгаар баталан абаба.

Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар найман жэлэй ойдо зорюулагдаһан баяр ёһололой вечер

Германска Демократическа Республикын байгуулагдаһаар Октябриин 7-до гүйсэхээ байгаа найман жэлэй түүхэтэ ойе советскэ хүнүүд үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Политическэ, мүн научна эрдэм ухаа дэлгэрүүлхэ Бүхэсоюзна общество болон хилын саанахи оронуудтай культурна харилсаа холбоо байгуулха Бүхэсоюзна общество хоёр энэ һайндэртэ зорюулан, Москвада баяр ёһололой вечер үнгэргэбэ.

Политехническэ музейн ехэ зал һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Москвагай предприятинуудай хүдэлмэришэд, эрдэмтэд, культурын ажал-ябуулагшад, ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, студентнэр эндэ сугларба.

Германска Демократическа Республикаһаа СССР-тэ байдаг Онсо ба Бүрин эрхэтэ Элшэн Сайд Иоганнес Кениг, ГДР-эй Посольствын хүдэлмэрилэгшэд айлшадай дунда байлсаа. Немец нүхэдөө сугларагшад халуунаар амаршална.

Профессор Н. В. Пуховский баяр ёһололой вечер нээгээ.

Һаяхан ГДР-тэ айлшалаад ерэһэн Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин үндэр наһата гэшүүдэй делегациие толгойлһон П. Г. Москатов үгэ хэлэжэ, ГДР-тэ ябахадаа хараһан үзэһэн тухайгаа, промышленна предприятинуудта, культурна эмхи зургаануудта хүрэһэн тухайгаа хөөрэжэ үгөө.

СССР-эй медицинскэ наукануудай Академиин бодото гэшүүн Н. Н. Жуков—Вережников, СССР-эй арадай артист Р. Н. Симонов, поэт Е. А. Долматовский вечер дээрэ үгэ хэлээ.

СССР-тэ байдаг Германска Демократическа Республикын Элшэн Сайд Иоганнес Кениг ехэ үгэ хэлэбэ. Сугларагшад тэрэниие халуунаар угтаа. Иоганнес Кениг иигэжэ хэлээ:

—ГДР-эй байгуулагдаһаар найман жэлэй ойн үдэр хүдэлмэришэн-таряашанай, манай гүрэнэй ажалшадай ехэ һайндэрынь мүн. Социализм байгуулжа дүүргэхын түлөө, хүдэлмэришэн, таряашанай засагые саашадаа бэхижүүлхын түлөө, тэрэшэлэн эб найрамдалда дуратай, демократическа гүрэн болгон Германиие саашадаа хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ энэ һайндэрнай нэгэ шата боложо үгэнэ. Советскэ Союзтай таһаршагүй хани барисаатай байжа, нягтаар харилсаһанайнгаа ашаар Германска Демократическа Республикын ажалшад энэ тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ илагдашагүй ехэ хүсэтэй.

Энэ оной августда советскэ партийно-правительственна делегациин айлшаар ерэһэн ушар манай хани барисаае элеэр харуулжа, уласхоорондын удхашанартай ехэ политическэ событи болоһон байна.

Үгэ хэлэлгэнэй дүүрэхэдэ ехэ концерт болоо.

(ТАСС).

Хүдэлмэришэн, таряашанай ленинскэ холбоо барисаанай хүсэн

Октябриин Бүхэдэлхэйн-түүхэтэ түйлалтануудые, СССР доторхи социалистическэ байгуулалтын амжалтануудые ажалшад Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро түйлаа. Арад ниитые зоригжуулан эмхидхэхэ үүргэеэ коммунистнуудай парти хүдэлмэришэн, таряашанай ленинскэ холбоо барисаае хамгаалан бэхижүүлжэ. ехэ хүсэн болгоһонойнгоо ашаар дүүргэнэ. Энэ хүсэн буржуазно-помещигүүдэй засаг түрые үгы хэжэ шадаад, Соведүүдэй засагай хүсэн түгэс түшэг тулгуури, социализм байгуулгын бата бэхи үндэһэ һуури болоо.

1.

Хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаан тухайда эгээл түрүүн Маркс Энгельс хоёр зааһан байха юм. Зүгөөр энэ заабари научна коммунизмын үндэһэ табигшадай зохёолнууд соо бүхы талаараа тодорхойлогдсогүй байгаа, тиихэдэ тэдэнэрэй наһа бараһанай һүүлээр II Интернационалай оппортунистнууд заабариень хазагайруулжа, мартуулһан байна.

Марксын мүнхэ хэрэг болон һургаалые үргэлжэлүүлэгшэ В. И. Ленин хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаан тухай марксизмын заабарие һэргээн абажа, ангиич тэмсэлэй шэнэ эрхэ байдалда, пролетарска революцинуудай эрхэ байдалда тааруулан саашадань хүгжөөһэн байна. Олон миллион таряашадтай холбоо барисаагүйгөөр хүдэлмэришэн анги гүрэнэй засагые дайлан абажашье, гартаа барижа байжашье шадахагүй гэжэ Ленин һургана.

Хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаан тухай Ленинэй һургаалай зүб байһаниие түүхын дүй дүршэл баталан харуулна. Хүдэлмэришэд болон таряашад революционно-сүлөөрэлгын тэмсэлдэ гол хүсэн болоно, тэдэнэр дундаа холбоо барисаатай байха ёһотой гэжэ ородой түрүүшын революциин үедэ элитэ болоһон байха юм. Пролетариат таряашад хоёрой холбоо барисаан 1905—1907 онуудай революциин бүхы үе соо ехэ хүсэн болоо гэжэ Ленин хэлэнэ.

Буржуазно-демократическа революцида пролетариадай хүтэлбэрилхы үүргэтэй байһаниие арсадаг дайсадые, ленинизмын дайсадые элирүүлэн сохижо, большевигүүдэй парти өөрынгөө түрүүшын стратегическэ түсэбые зохёон бэелүүлээ юм. Тус түсэбэй ёһоор **Россин хүдэлмэришэн анги хаанта засагые унагаахын түлөө тэмсэлдэ бүхы таряашадтай хамта ябажа, либеральна буржуазие хабаадуулангүйгөөр өрхиһон байна.** Найман часай хүдэлмэриин үдэр тогтоохо, помещигүүдэй бүхы газарые хуряажа абаха, демократическа республика байгуулха эрилтэ табиһан большевигүүдэй программа-минимумшье хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаае бэхижүүлхэ хэрэгтэ зорюулагдаһан байгаа. Зүб теори, программа болон политикынгаа ашаар манай парти олониитэ таряашадые хүдэлмэришэн ангиин талада оруулжа, революци хүтэлбэрилхэ ябадалһаа либеральна буржуазие эрид зайлуулаа һэн.

Арад ниитын дунда сурталай талааршье, бодото дээрэншье партиин хэһэн тон ехэ хүдэлмэри һайн аша үрэтэй байба. 1917 оной февральда Россин пролетариат үргэн олониитэ таряашадтай хамтадаа хаанта засагые унагаажа, хүдэлмэришэн, таряашанай революционно-демократическа диктатурын органууд мүн бологшо Соведүүдые байгуулаа. Зүгөөр Февральска революциин илалтань хүсэд илалта болоогүй. Соведүүд дотор олонхинь болоһон меньшевигүүд болон эсернүүд буржуазитай ниилэжэ, хуули засагые саг зуурын буржуазна правительствын гарта үгөө.

Хоёр засагай орёо бэрхэ эрхэ байдалда, удаань июлиин һүүлээр контрреволюционно буржуазин хэһэн хатуу шанга хюдалгын эрхэ байдалда большевигүүдэй парти этигэл найдамтайгаар урагшаа дабшаһан байна. В. И. Ленинэй Апрельскэ тезисүүд илалта түйлаха гансал зүб замые зааһан буржуазно-демократическа революциие социалистическэ революци болгон хүгжөөхын түлөө тэмсэлэй түсэбөөр партиие зэбсэгжүүлһэн байха юм.

Обществын эгээл революционно анги мүн бологшо Россин пролетариат социалистическэ революци эмхидхэгшэнь, тэрэнэй вождь, хүтэлбэрилэгшэ болохо зэргэтэй байба. Зүгөөр хүдэлмэришэн анги хэды эмхитэй, нягта жагсаалтай байбашье, буржуазин засагые гансал өөрынгөө хүсөөр унагаажа шадахагүй байшоо; энэ зорилго дүүргэхын тулада, хүдэлмэришэн анги ороной хүдөө нютагай бүхы арад зоной 65 процентһээ үсөөн бэшэнь болодог байһан үргэн ниитэ үгытэй таряашадые өөрынгөө талада оруулха зэргэтэй болоо юм.

Шэнэ стратегическэ түсэбэй ёһоор **Россин пролетариат хадаа дунда шадалтадгүйгөөр, үгытэй таряашадтай хамтадаа капитализмда эрид шанга сохилто хэнэ.**

Социалистическэ революци хэхэдээ хүдэлмэришэн анги үгытэй таряашад хоёр холбоо барисаатай байха тухай Ленинэй һургаал большевигүүдэй партиин зургаадахи съезд дээрэ тусхайлан заагдаа һэн.

Социалистическэ революциин ленинскэ һургаалые үндэһэ болгон большевигүүдэй партиин VI съезд хадаа бүхы таряашад буржуазитай хамта юм, пролетариадтай холбоо барисаатай болохогүй байха гэжэ Бухаринай хэлэһэн оппортунистическэ баталамжые буруушааһан байна. Хүдэлмэришэн анги революциие хүтэлбэрилжэ, хүдөөгэй үргэн ниитэ ажалшадые өөрынгөө хойноһоо дахуулжа шадаха гэжэ большевигүүд этигэдэг байгаа.

Социалистическэ революци ажалша таряашадта ашаг туһатай байгаа. Юундэб гэхэдэ, гансал социалистическэ революци арадай шухала эрилтэнүүдые хангажа шадаха, ажалшадые мүлжэдэг ангиие болон национальна дарлалтые үгы хэжэ шадаха байгаа бшуу.

Пролетариадые тойруулан үгытэй таряашадые нягтаруулан жагсааха гэжэ социалистическэ революциие зоригжуулан эмхидхэгшэ большевигүүдэй парти ехээр оролдоно. Петроградһаа, Москваһаа болон бусад томо промышленна центрнүүдһээ хүдэлмэришэд өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые хүдөөдэ эльгээжэ, тэдэнь партиин политикые, тэрэнэй лозунгнуудые тайлбарилдаг һэн.

Олониитэ ажалша таряашад революционно хүдэлмэришэдэй хэлэһэниие һайн ойлгодог байгаа.

Эб найрамдалай түлөө ниитэ демократическа хүдэлөөе, помещигүүдэй газарые буляан абахын түлөө таряашадай демократическа хүдэлөөе, дарлагданги арадуудай национально-сүлөөрэлгын түлөө хүдэлөөе болон хүдэлмэришэн ангиин социалистическэ хүдэлөөе булгамгүй тэмсэл хэхэ гэһэн партиин хараа шугамые тодорхойлно.

Хүдөө нютаг тушаа партиин шэнэ политика 1919 оной хабар болоһон партиин VIII съездын шиидхэбэринүүд дотор батадхагдаа. Дунда шадалтай таряашадтай хүдэлмэришэн ангиин болон үгытэй таряашадай холбоо барисаае бэхижүүлхэ гээшэ партиин гол зорилгонуудай нэгэн болоо. Коммунистическэ парти болон Совет засаг хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаа байгуулжа, дотоодын болон гадаадын контрреволюциин зэбсэгтэ дээрмэшэдтэ эрид шанга сохилто хэхэ аргатай болоһон байна; арадай ажахые һэргээн бодхоохо, социализмын үндэһэ һуури табиха зорилго бэелүүлхэдээ энэ холбоо барисаада түшэглэһэн байха юм.

Таряашадай жэжэ бутархай ажахынуудые социалистическэ зам дээрэ гаргахын тулада промышленностиие шэнэдхэн байгуулха, түлишын, металлургическа, машина бүтээлгын, электротехническэ хүсэн түгэс индустри байгуулха гэһэн зорилго һэргээн бодхоолгын үеын эсэс багта партиин, ороной урда табигдаба. Ондоогоор хэлэбэл, ороноо индустриализацилгын, хүдөө ажахые хамтаруулгын ленинскэ политика бэелүүлхэ хэрэгтэй байгаа.

Эсэгэ ороной хүсэн түгэс промышленность байгуулһан ябадал совет хүдэлмэришэн ангиин, бүхы ажалшадай ажалай айхабтар ехэ баатаршалга болоно. Индустриализациин политикын амжалтанууд деревниие социалистическэ ёһоор удаа дараалан шэнэдхэн байгуулха гэһэн Ленинэй кооперативна түсэбые түргэнөөр бэелүүлхэ арга партида олгоһон байна.

Манай орон дотор социализмын илаха байһаниие арсадаг троцкистнууд болон баруунай капитулянтнуудай оппортунистическэ «теориие» бодото байдал, социалистическэ байгуулалтын дүй дүршэл сүм элируулэн хаяа. Городой болон хүдөөгэй ажалшадай шэн габьяата ажалаар илалта түйлагдаа. 1936 ондо үйлэдбэриин зэбсэг хэрэгсэлнүүдэй ниитэ хэмжээн дотор социалистическэ ажахын хубинь 98,7 процент, тэрэ тоодо промышленность дотор—99,95 процент, хүдөө ажахыда—96,3 процент болоһон байба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: В. И. Ленин, Н. К. Крупская 1921 ондо Горка деревниин таряашадтай хөөрэлдэжэ байна. Уранзурааша Н. А. Сысоевой картина.

тыень нэгэдхэжэ, нэгэ революционно тэмсэл болгоһон ябадал большевигүүдэй партиин агууехэ аша габьяа мүн. Эдэ бүхы хүдэлөөе нэгэ ниитэ революционно тэмсэл болгон нэгэдхэһэн ябадал Россидахи капитализмын хуби заяае шиидхээ, хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи шэнэ үеын эхи табиһан Октябриин революциин илалтые хангаа.

2.

Октябриин революци Россин ажалша ниитэдэ хүгжэлтын айхабтар ехэ зам нээһэн байна. Буржуазин политическэ болон экономическа ээрхэлгые усадхаһан, томо промышленность болон банкнуудые национальна мэдэлэй болгоһон, аграрна болон национальна асуудалнуудые эрид демократическа ёһоор шиидхэһэн, эб найрамдал тухай Декрет баталан абаһан ушар хадаа социалистическэ общество байгуулгын бодото арга боломжо бии болгоо.

Бүхэдэлхэйн-түүхэтэ энэ шэнэ зорилгые хэрэг дээрэ бэелүүлхын тулада олон миллион ажалша таряашадые хүдэлмэришэн ангиин талада оруулха хэрэгтэй байгаа. Хүдэлмэришэн анги ажалша таряашад хоёрой хоорондохи холбоо барисаае бэхижүүлхэ тухай асуудал бүришье шухала болоо. Дунда шадалтай таряашадые социалистическэ байгуулалтада хабаадуулха хэрэгтэй болобо. Помещигүүдэй газар эзэмдэлгые усадхаһанай һүүлээр, пролетариадай диктатурын эрхэ байдалда дунда шадалтай таряашад хүдөөдэ гол хүсэн болоһон байха юм. Гадаадын интервентнүүд, сагаан гвардеецүүдэй илаа һаа, помещигүүд болон капиталистнуудай ээрхэлгэ һэргээн бодхоогдохо байһаниие дунда шадалтай таряашад мэдээд, Соведүүдэй талада орсо. Дунда шадалтангүйгөөр, үгытэй таряашадтай пролетариадай холбоо барисаа байгуулха гэһэн түрүүшынгээ лозунгые парти шэнэ лозунгоор, ондоо болоһон эрхэ байдалда тааруулха лозунгоор һэлгэһэн байха юм. Тус лозунгнь үгытэй таряашадта түшэглэн, хүдэлмэришэн анги, дунда шадалтай таряашад хоёрой холбоо барисаа байгуулха, нюдарган баяшуулда эсэргүү хайра

СССР дотор социализмын илалта хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаае бэхижүүлгын шэнэ үе боложо, энэ холбоо барисаан илагдашагүй ехэ хүсэн, совет обществын морально-политическэ нэгэдэлэй бата бэхи үндэһэ һуури болгоо.

Хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаанай хүсэн Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ илангаяа элеэр харагдаа. СССР-тэ харата муухайгаар добтолходоо гитлеровскэ булимтарагшад Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй эсэргүүсэлтые нэгэ сохилтоор дараха, хүдэлмэришэн анги таряашад хоёрой холбоо барисаае, СССР-эй арадуудай хани барисаае һандаргаха гэжэ бодоһон байха юм. Зүгөөр ээрхэг түримхэйшүүлэй һанаһаниинь буруу һүрөө. Үхэлтэ аюулай тохёолдоходо хүдэлмэришэд, таряашад, интеллигенци, СССР-эй бүхы нацануудай, үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэнэр Коммунистическэ партиие тойрон үшөө нягтаар жагсажа, социалистическэ Эсэгэ ороноо ами бэеэ хайралангүй хамгаалаа. Совет арадай, тэрэнэй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бата бэхи жагсаалтай, эрэлхэг зоригтой байһан дээрэһээ дайсан бута сохигдоо; СССР-эй эзэмдэгдэһэн зарим газар, Европын олон оронууд фашистска һүйдхэлшэдэй дарлалтаһаа сүлөөлэгдөө, дэлхэй фашистска богоолшолгын аюулһаа сүлөөлэгдөө.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнда бүхэдэлхэйн-түүхэтэ илалта түйлаад, манай ороной ажалшад хадаа дайнда һандаргагдаһан ажахыгаа өөһэдынгөө хүсөөр богонихон болзор соо һэргээн бодхоожо, социалистическэ экономикын бүхы һалбаринуудай хүгжэлтые урагшань дабшуулаа.

Коммунистическэ парти бүхы арадай ажахын хүгжэлтын үндэһэ һуури мүн бологшо хүндэ промышленностиие булюугаар хүгжөөхэ тухай ходо оролдоно. Үнгэрэгшэ жэлэй эсэстэ СССР революциин урда тээхи Россие булад үйлэдбэрилгөөр—11 дахин, нефть абалгаар—9 дахин, нүүрһэ абалгаар—15 дахин, электроэнерги үйлэдбэрилхэ талаар—100 дахин шахуу үлүүлһэн байба. Промышленностиин продукциин ниитэ хэмжээн Совет засагай жэлнүүдтэ гуша дахин шахуу ехэ болоо.

Хүндэ индустриин булюугаар ургаһанай үндэһэ һуури дээрэ хүдөө ажахы амжалтатайгаар хүгжэнэ. Һүүлэй гурбан жэл соо СССР дотор 36 миллион шахуу гектар шэнэ, боро газар хахалагдаһан байха юм. Иимэ ехэ зорилго бэелүүлээд байхадаа манай гүрэн 1955 онойхидо орходоо миллиард үлүүтэй пүүд таряа ехээр 1956 ондо бэлдэхэ аргатай болоһон байна. Хүдөө ажалшад мал ажалыешье амжалтатайгаар хүгжөөнэ.

Хүдөө ажахые хэлбэришэгүйгөөр хүгжөөхын түлөө тэмсэжэ байхадаа манай колхозно таряашад бүхы совет арадай, нэн түрүүндэ хүдэлмэришэн ангиин дэмжэлгэ үдэр бүри абана.

Социализмһаа коммунизмда дамжан оролгын тодорхой зорилгонуудые зааһан КПСС-эй XX съезд хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой холбоо барисаае саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ шухалын шухала шата болоно. Арадай ажахые бүхы хэмжээгээр хүгжөөхын түлөө, ажалшадай байдалые таһалгаряагүй һайжаруулхын, СССР-эй арадуудай хоорондохи хани барисаае, партийна болон советскэ демократиие хүгжөөхын түлөө тэмсэлдэ партиие тус съездын шиидхэбэринүүд зэбсэгжүүлээ.

Промышленностиие саашадань хүгжөөхэ, тиигэжэ хүдөө ажахые эрид дэбжүүлхэ, ажалшадай байдалые улам һайжаруулха гэһэн Коммунистическэ партиин ленинскэ политикые бүхы совет арад һайшаан дэмжэнэ. Парти арад хоёрой агууехэ нэгэдэл бэхижэнэ, совет засаг түрын бата үндэһэ һуури—хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой холбоо барисаан үшөө ехээр бэхижэнэ. Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро совет арад коммунизм байгуулгадаа бүри ехэ амжалтануудые түйлана.

Совет экономикые бүхы талаарнь хүгжөөхэ, ажалшадай жаргалта байдалые улам һайжаруулха тушаа партиин, арадай хэжэ байһан ехэ хүдэлмэриие партида харша Маленковой, Кагановичын Молотовой бүлэг лэ хараха дурагүй байгаа. Манай ороной саашанхи хүгжэлтын зорилгонуудые мэдэхэгүй, ажабайдалһаа таһарһан, энэ бүлэгтэ хабаадагшад промышленность хүтэлбэрилхэ хэрэгые шэнэдхэн байгуулгада эсэргүүсэһэн байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые ехээр абахын түлөө колхозно таряашадай материальна һонирхолые ехэ болгохо хэрэгые тэдэнэр тоогоогүй. Тэдэнэр колхозууд доторхи түсэблэлгын хуушан гуримые болюулхада арсажа, шэнэ гурим байгуулхагүй гэһэн байна. Хүдөө ажахын продуктнуудые колхознигуудай уялгата ёһоор тушаадаг гуримые 1958 оной январиин 1-һээ хойшо болюулха арга боломжын бии болоһониие тэдэнэр ойлгоногүй. Партида харша энэ бүлэгэй ажал-ябуулгань бодото дээрээ партиин нэгэдэлые һандаргаха, хүдэлмэришэн анги колхозно таряашад хоёрой холбоо барисаае һуларуулха ябадалда зорюулагдаһан байха юм.

КПСС-эй ЦК-гэй июньскэ Пленум партида харша Маленковой, Кагановичын, Молотовой, тэдэниие дагаһан Шепиловэй бүлэгэй ябуулгые ленинскэ гол ёһодо таарахагүй гэжэ буруушааһан байна. Совет арад ЦК-гэй июньскэ Пленумэй шиидхэбэриие нэгэн дуугаар һайшаажа, манай партиин агууехэ ленинскэ туг доро өөһэдынгөө зэргэнүүдые үшөө нягтаар жагсаагаа.

* * *

Хүдэлмэришэн, таряашанай холбоо барисаае байгуулха, бэхижүүлхэ талаар КПСС-эй түүхэтэ ехэ дүй дүршэл уласхоорондын ехэ удхаһанартай. Хүдэлмэришэн, таряашанай ленинскэ барисаан үни удаан, ехэ шалгалта гараа. Тус холбоо барисаан ородой гурбан революциин үедэ шалгагдаа, дайнай жэлнүүдтэшье, мүн социалистическэ амгалан байгуулалтын жэлнүүдтэшье, гадаадын болон дотоодын олон тоото дайсадта эсэргүү үсэд шанга тэмсэл дотор хатуужаа. Империализмда болон колониализмда эсэргүү, эб найрамдалай, демократиин түлөө, обществые революционно ёһоор шэнэдхэн байгуулхын түлөө тэмсэлдэ энэ дүй дүршэлые орон оронойнгоо байдалда тааруулан хэрэглэхэдэнь ахадуу коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудта бүхы оронуудай ажалшадта туһална.

А. КОСТИН,
Түүхын наукануудай кандидат.

Түрэл орон доторнай

Одесскэ область. Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин ашаар Бирзула тосхон танигдахаар бэшэ болотороо хубилаа. Бирзула гэжэ багахан энэ тосхоной һуурида Котовск гэжэ районно томо центр бии болоо.

Районой тосхонуудта, мүн городто культурно-гэгээрэлэй олон эмхи зургаанууд байгуулагданхай. Зуун клуб, киноустановконууд болон библиотеканууд эндэ бии. Һаяхан Котовско районой Новоселовка гэжэ тосхондо «Путь к коммунизму» колхоз Культурын байшан барижа дүүргээ, 105 киловатт хүсэтэй колхозно электростанци бэлэн болгоо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Путь к коммунизму» колхозой Культурын байшан.

ТАСС-эй фотохронико.

Аму-Дарья мүрэнэй аша

Дунда Азиин хүн зон Аму-Дарья мүрэниие «зэрлиг мүрэн» гэжэ урдань нэрлэдэг бэлэй. Гиндукуш орьёлой оройһоо Аральска далай руу айхабтар түргөөр урдаха зуураа, хлопок таридаг полинуудые, Таджикистан, Хорезм, Кара-Калпакска АССР-эй газар дээгүүрхи сад болон үзэм жэмэс таридаг талмайнуудые уһалдаг байна. Урдань Аму-Дарья мүрэн ногоон сэсэрлигтэ оазисуудые урадхуулан хамажархидаг байһан юм. Кара-Калпакиин урданай түб хото Турткулиие хажуу талаһаань Аму-Дарья мүрэнэй уһан түри-түриһөөр. ондоо тээшэнь абаашангүй байха аргагүй болгоо бэлэй. Хэдэн зуун жэлэй туршада хүнэй хүсэндэ диилдэдэггүй энэ амгайгша мүрэниие «хазаарлахын» түлөө хүн зон үнинһөө хойшо оролдодог байгаа. Советскэ Кара-Калпакиин ажалшад түрүү техникын хүсөөр Аму-Дарья мүрэниие албадажа, зандаржа байдаг болоо. Тэрэ мүрэнһөө хэдэн тээшээ һалаатаһан уһалалгын һүбаг каналнууд урдань сүл губи байһан газарнуудые ногоон сэсэрлигүүд болотор уһаараа ундалуулна. Кара-Калпакска АССР-эй газар дайдые һөөргэ руунь ходоро гараһан каналнуудай утань хэдэн мянган километрын хэмжээтэй. Аму-Дарьягай уһанай ашаар мал ажал, үрэ жэмэс тарилга, хлопок тарилга болон элдэб ажахын һалбаринууд үдэрһөө үдэртэ түргөөр хүгжэжэ байна. (ТАСС).

Шэнэ номууд

Гүрэнэй политическэ литературын хэблэл «Агуухэ Октябриин социалистическэ революци яажа илааб» гэһэн С. И. Мурашевай, «Корниловтаниие бута сохилгые эмхидхэгшэд—большевигүүд юм» гэжэ Л. Бронберг болон Якушевай, «Агуухэ Октябриин социалистическэ революци ба Нидерландын хүдэлмэришэдэй хүдэлөөн» гэжэ М. А. Баккер ба Ф. Барух гэгшэдэй бэшэһэн номуудые хэблэн гаргаа. Тэрэнһээ гадна, Агуухэ Октябриин социалистическэ революци ба хариин гүрэнүүдтэхи хүдэлмэришэн ангиин хүдэлөөн тушаа хэдэн олон ном хэблэгдэн гаргагдаа.

(ТАСС).

СССР-эй журналистнуудай Союзда

СССР-эй журналистнуудай Союзай оргбюрогой ээлжээтэ заседани һаяхан үнгэрөө. Тэрэ заседани дээрэ Москва городой, Московско, Мурманска, Великолукска областьнуудай, Ставропольско хизаарай болон Яхадай АССР-эй нютагай эмхи зургаануудай эльгээһэн зуургшалгануудые хаража үзөөд, журналистнуудай Союзай гэшүүндэ абалга тушаа асуудал хэлсэгдэбэ.

Һүүлэй үедэ манай гүрэн доторхи бүхы область, хизаар, автономно болон союзна республикануудта СССР-эй журналистнуудай Союзай нютагай эмхи зургаанууд тогтоогдоо. Хаа хаанагүй хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдые Союзай гэшүүндэ абалга эхилээд байна. Хахад һарын туршада СССР-эй журналистнуудай Союзай оргбюро Союзай гэшүүндэ 200 журналистнуудые баталан абаа. Хэблэлэй хүдэлмэрилэгшэдһөө мэдүүлгэнүүд орожол байна.

(ТАСС).

Таджинска ССР. Орджоникидзын нэрэмжэтэ Сталинабадай механическа заводой хүдэлмэришэн Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойн хүндэлэлдэ мүрысэн, оронойнгоо нефтиин промышленностьда хэрэглэхэ арматура бүтээхэ түсэбөө һара бүри үлүүлэн дүүргэнэ. Предприятиин олон түрүүшүүл жэлэйнгээ даалгабари дүүргэбэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: токарь-комсомолец Аркадий Бударин хүдэлжэ байна. Энэ нүхэр хоёр нормо дүүргэдэг юм.

ТАСС-эй фотохронико.

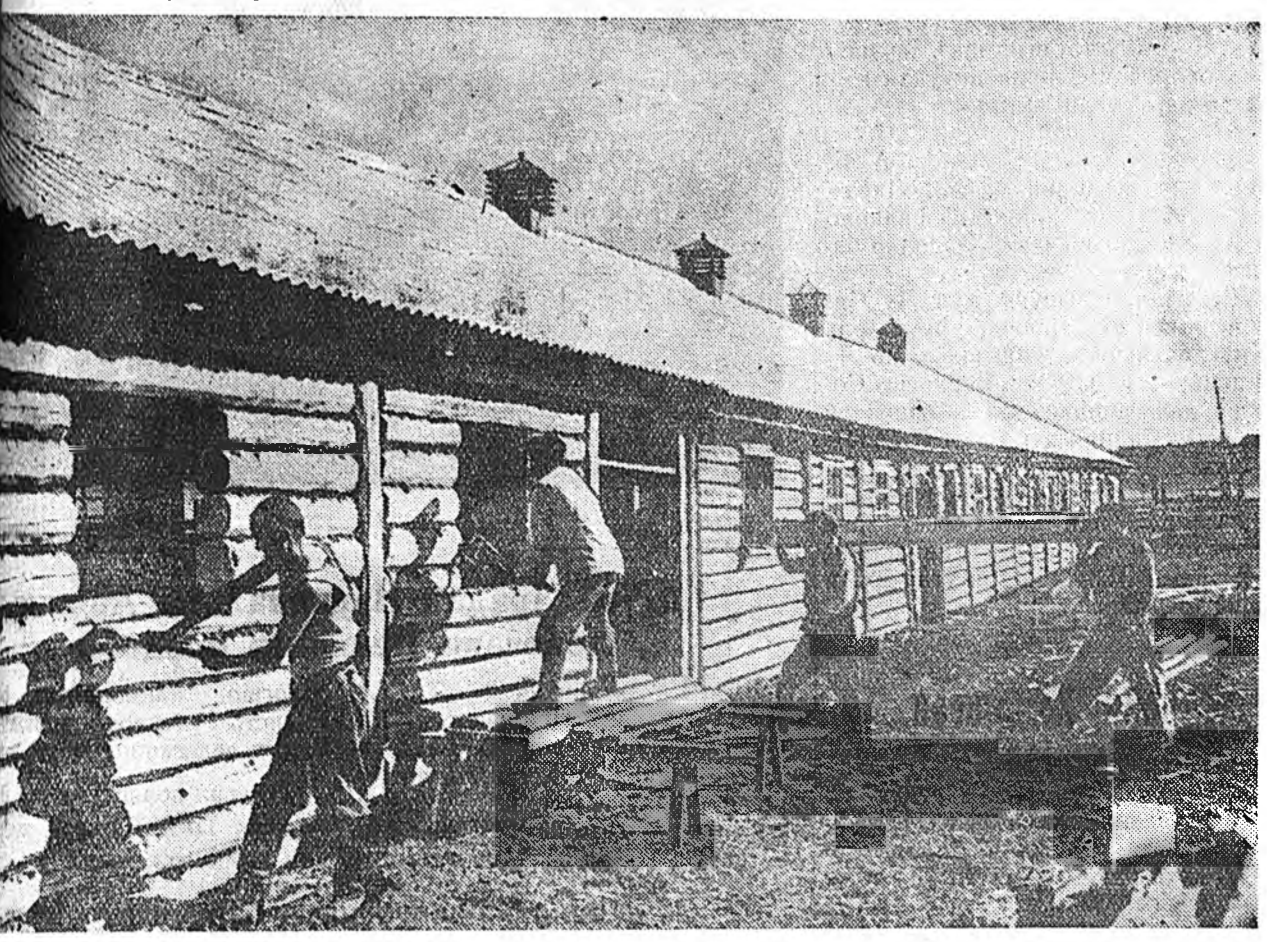
Өөрынгөө городой түүхые, революционно габьяаень улам һайнаар мэдэдэг болохо гэжэ ленинградайхид оролдоно. Ленинградай түүхын Музейдэ үдэр ерэхэ тудам олон хүн ородог боложо байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Музейн залнуудай нэгэн соо.

ТАСС-эй фотохронико.

…АЛАА ҮБЭЛЭЙ ҺАЙН БАЙРАТАЙ БОЛГОО ГҮТ?

НҮХЭД КОЛХОЗНИГУУД! Ойрын үдэрнүүдтэ малайнгаа байра дулаалжа, хорёо хотоёо заһажа дүүргэе!

…нурын аймагай Ждановай нэрэмжэтэ колхозойхид ма-… үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлһээр үнихэнэй болобо. Малай … хото хорёонь дулаалагдажа, заһагдажа байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнеэдэй байрые дархашуул заһабарилжа байна.

Л. Хайдуровай фото.

…Ахын аймагай «Улаан Аха» колхозой хонишон Һама-Сырен Мунконова колхоз, мүн аймаг соогоо дэлгэрһэн мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлнэ. Нүхэр Мунконова ажахын үнгэрэгшэ жэлдэ 180 толгой эхэ хонинһоо 197 хурьга абажа, бүрин тэнээр тэнжээгээ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Һама-Сырен Мунконова.

П. Жужаевай фото.

Түсэбөө дүүргэбэ

…ын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхоз мал ажал хүгжөөхэ гүрэнэй түсэб бүхы түрэлэй малаар … дүүргээ. Тиигэжэ эбэртэ … мал үсхэбэрилхэ түсэбөө … процент, хони олошоруулха түсэбөө 106,5 процент дүүргээд …а.

Мүнөө тарган мяха ехээр гүрэндэ …аха хэрэгтэ онсо анхарал хан…лагдана. Колхоз энэ жэлдэ 1000 центнер мяха абахаар түсэблэнхэй. …шад нүхэд Жалсанов, Никифо…в гэгшэд тушаагдаха 140 толгой …ые һайнаар бэлшээн таргалуул… Колхоз энэ жэлдэ 1000 центнер …а абахаар түсэблэнхэй.

…алдаа хүсэд хүрэхэ тэжээл бэл…э тушаа тусхай хэмжээ-ябуул…ууд бэелүүлэгдээ. Урдань нэгэ… гектарта зелёнко таригдаагүй …, мүнөө зун 15 га газарта тариг…а хуряагдаа. Үбһэ хуряалгада …эр орожо, энэ шухала хүдэлмэ… эмхитэй, бүтээсэтэйгөөр ябуу…, хараалагдаһан түсэбөө дүүр-

Д. Дугаров.

Малайнь байра задагай зайдан

Үбэл газаа орожо ерээ. Тиигэбэшье Сүхын МТС-эй харьяата «Коммунизм» колхоз ниитынтээ малай үбэлжэлгэдэ бэлдэнэгүй. Тус колхозой ниитынь мал мүнөө жэл 20 гаран газарта үбэлжэхэ юм. Гэбэшье, малай байрануудай нэгэнииншье бэлэн болгогдоодүй.

Жэшээлбэл, правлениин гэшүүн нүхэр Б. Р. Буянтуевай даадаг 1-дэхи комплексно бригадын томодхогдоһон гүүртын үнеэд Эрээн гэжэ нютагта үбэлжэхэ юм. Эндэ ямаршье бэлэдхэлэй хүдэлмэри ябуулагдаагүй. Эндэхи үнеэдэй байра шэнээр баригдажа дүүргэгдэнхэй гэжэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд тоолодог юм. Бодото дээрээ эндэ тиимэ юумэн үгы. Гансахан лэ дүрбэн ханань бодхоогдонхой, хашаа хорёонь задагай. Гүүртын дэргэдэхи һуринууд хорёологдоогүй, мүнөө үхэр малда гэшхүүлжэ байна. Тугалнуудайнь байра мүн лэ заһабарилагдаагүй, шэбхэншье малтагдаагүй байһаар.

Тус бригадын Нима Галданов ба Дарма Аюров гэгшэдэй даадаг хашарг буруунуудай гүүртын үбэлжэхэ байранууд мүн лэ бэлэн бэшэ.

Хоёрдохи комплексно бригадын нүхэр Машиевагай даадаг үүлтэртэ үнеэдэй фермын үбэлжэхэ байрань заһабарилагдаадүй. 75 үнеэдэй багтаха типовой байра хоёрдохи жэлээ баригдаһаар. Үүлтэртэ үнеэдэй байха байрын дүрбэн ханань аяар нёдондо бодхоогдоод, зундаал оройлогдонхой. Ондоо юуншье хэгдэнэгүй. Хашаа хорёонь задагай байһаар.

Колхозой хонидой олонхинь, 5000 толгой хонидынь тус бригадада даалгагданхай. Илангаяа хонидой үбэлжэхэ байранууд бэлэн болгогдоогүй. Колхозой центртэ дүтэхэнэ Ставрополиин хизаарһаа асарагдаһан нарин нооһотой 200 толгой эртэ хурьгалха хониной типовой байра барижа дүүргэгдэнэгүй.

Ниитын малай үбэлжэхэ Улаан сэсэг, Баянгол, Баруун Хүнды ба бусад олон нютагуудаар хашаа, хото байрануудые һэльбэжэ, заһаха хүдэлмэри мүнөөшье хүрэтэр эхилэгдээгүй.

Малшадые һайн байра байдалаар хангаха шухала. Тус колхозой правлени, партийна эхин организаци малшадай байра байдалые үбэлэй сагта һайса бэлэдхэхын тухайда ямаршье анхарал хандуулнагүй. Нэгэдэхи комплексно бригадын Эрээнэй гүүртэ дээрэ үбэлдөө хамта 20 гаран колхознигууд байха юм. Теэд эндэнь оройдоо гурбан бишыхан гэр бии. Пеэшэнтэй нэгэ гэртэнь мүнөө 10 гаран малшад «багтаад» байна. Бусад хоёр гэрнүүдэй пеэшэнь эбдэрхэй, сонхонуудынь табигдаадүй.

Баруун Хүнды гэжэ хагда ногоогоор элбэг, үргэн уужам нютагта 3—4 гүүртэ мал үбэлжэхэ юм. Эндэ хорёод гаран малшад өөһэдынгөө бүлэнэртэй хамта ажаллаха. Тэндэнь заһабарилагдаадүй хоёр гэр бии.

—Бидэнэр, гансахан лэ ой модоной, түлеэ түлишын ойро дээрэһээ «хүрэшэнгүйгөөр» үбэлэй хүйтэниие үнгэргэнэбди,—гэжэ тэндэхи малшад нёдондо үбэлдөө хөөрэлдэдэг һэн. Мүнөөшье тэндэ юумэн хубилаагүй. Малайнь, мүн малшадайнь байрануудые заһабарилга дээрэ мүнөө һаяшагай ганса үбгэн дархантай «бригада» ажаллажа эхилээ ха.

Тэрээнһээ гадна, центрһээ холо нютагуудаар үбэлжэхэ гүүртэ, отаранууд дээгүүр улаан булан, культбаза гэхэ мэтэ үгы. Нёдондо жэлдэ правлени Дээдэ Ёнхор гэжэ нютагай гүүртэ дээрэ культбазын байра түхеэржэ эхилһэн юм. Тэрэнь мүнөөшье хүрэтэр дүүргэгдээгүй байһаар.

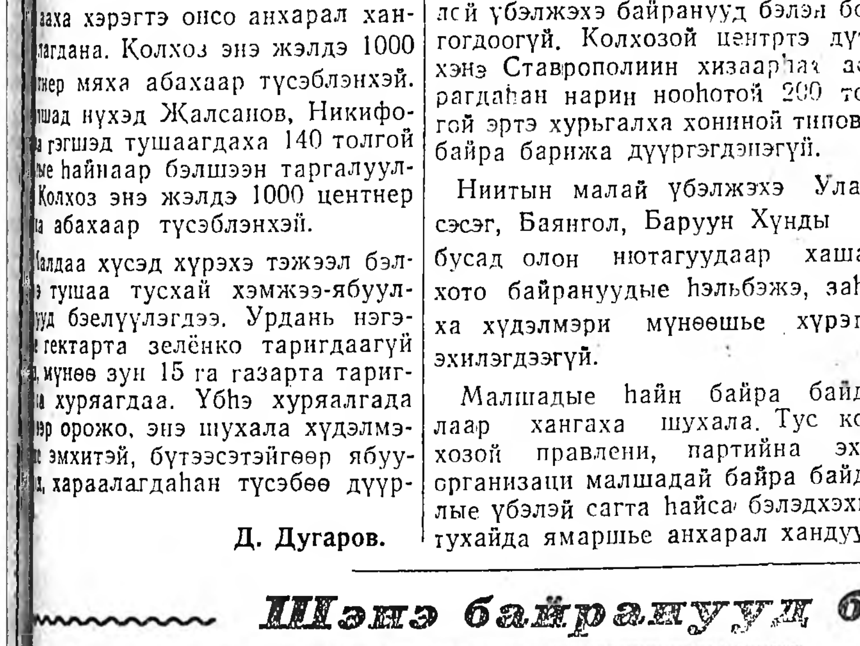
Тус колхоздо ниитын малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлэй хүдэлмэриин тон хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһанайнь гол шалтагаанууд юуб гэхэдэ, колхозой правлени (түрүүлэгшэнь нүхэр Дашиев, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Буянтуев) энэ шухала асуудалда, ниитын малай үбэлжэлгэ тухай мүнөөшье хүрэтэр анхаралаа хандуулнагүй. Энэ шухала асуудал правлениин заседани, партийна эхин организациин суглаан дээрэ зүбшэн хэлсэгдээгүй байһаар. Малай, малшадай байрануудые заһабарилан дулаалха тусхай бригаданууд эмхидхэгдээгүй. Намарай үедэ хэгдэдэг ветеринарно-һэргылэлгын хүдэлмэри үнгэргэгдэнэгүй шахуу.

Малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлээр бии байгаа дутагдалнууд тухай Сүхын МТС-эй дирекци мэдэжэ байгаад, ямаршье хэмжээ абадаггүйнь гайхалтай.

Партиин Сэлэнгын айком, аймгүйсэдком малай үбэлжэлгэдэ бэлэдхэлые тэндэ түргэдхэхын тула хэмжээ абаха бэзэ гэжэ найдахаар.

Ш. Содномов.

Шэнэ байранууд бодоно

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тугалай типовой байра.

К. Доржиевай бэшэг ба фото.

Зэдын аймагай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ колхоз һүүлэй хоёр жэл соо малай типовой байра олоор барина. Жэшээнь, Хуушан центр гэжэ газарта 100 тугалай байха байра баригдажа дүүрээд, үшөө 150 үнеэдэй байра шулуугаар бүтээгдэжэ, ашаглалгада үгтэхэеэ байна.

Баруун Бэе гэжэ газарта баһал энэ түхэлөөр табигдаһан байра дүүрэхэ дүтэлөө. Эндэ колхозой эрхим дархан Нимбу Домоевой барилгын звено һайн ажалаараа шалгарна.

Бригадын хүсөөр һүүлэй үедэ малшадай байха хэдэн гэр бариггдаа. Мүнөө колхозой дархашуул Агууехэ Октябриин һайндэртэ зорюулан культбаза барижа дүүргэхэ зорилготойгоор шармайн оролдоно. Мүн энэ жэлдэ гахайн, шубуунай байра баригдажа дүүрээ.

ХОЙТО-БАЙГАЛАЙ АЙМАГТА

АНГАЙ ФЕРМЭ

Киндигирскэ сельсоведэй Душкачан тосхонһоо холошье бэшэ ангай фермэ байдаг. Мүнөө энэ фермэдэ 65 халтар хара үнэгэн, 120 гүлгэн бии. Фермые даагша Петр Владимирович Васенин үнэгэдөө тобир тарганаар харууһална. Энэ фермэ жэл бүри арбаад мянган түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушаана.

65-тай АНГУУШАН

65 наһатай ангуушан-эвенк Фёдор Ефимович Комароев бүхы наһаяа ой тайгаар агнуури хэжэ үнгэргэһэн хүн.

Нүхэр Комароев 50 жэлэй туршада ангуури хэжэ, хэдэн мянгаад хэрмэ, хэдэн зуугаад булга, олон баабгай алаһан байна. Гансахан үнгэрэгшэ жэлдэ 15 булга, хоёр баабгай баряа.

НҮҮДЭЛ ЛАРЁК

Байгалай хойто захаар хурдан моторно онгосын шуумайн ябахые үдэр бүри харахат. Энэ хадаа Доодо-Ангарай рыбкоопой нүүдэл ларёк юм. Аймагай центрһээ холо байдаг ажалшадта, загаһашадта хэрэгтэй юумыень энэ ларёк таһалгаряагүй асардаг, эдеэ хоолоор хангадаг. Ларёгой наймаалагша нүхэр Зуев һара бүриингөө даабарии үлүүлэн дүүргэдэг, ажалшадай хүндэтэй айлшаниинь юм.

УЛААН БУЛАН

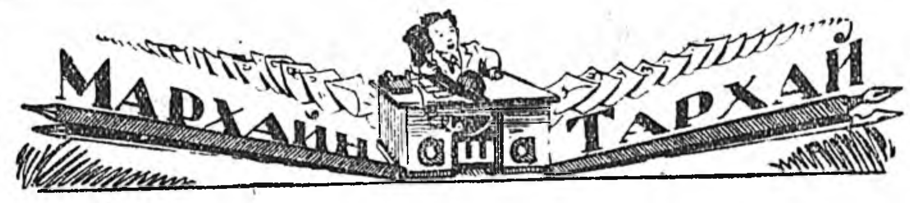
«Вторая пятилетка» гэжэ эвенк колхозой ангуушад болон оро үсхэгшэдые культурнаар хангадаг гуламтануудай нэгэн—Холодная тосхондохи улаан булан юм. Тэрээн соонь 3000 гаран хэһэг номтой библиотекэ бии. Колхозой гэшүүд сүлөөтэй сагтаа улаан булангаа олоороо сугларжа, уранһайханай ном, шэнэ газетэ, журнал уншадаг. Нүгөө зариманиинь шатар, даам, домино, биллиард наададаг байна. Мүн эндэнь хирэ хирэ болоод лэ кино харуулагдадаг, уранһайханай самодеятельностиин концерт болодог юм.

О. Березков.

Михаил ГОНЧИКОВ

Улан-Удэм

Улекчин нютагһаан
машинаар
Удэ хотоёо
айлшалааб,
Үргэн асфальт
харгыгаарнь
Үгсэжэшье, уруудажашье
гэшхэлээб...
Бурят дунда
һургуулида
Байрлаа һэм
Үдын саана.
Хэдыхэн жэлнүүд
үнгэрөөб даа,
Хубилгаал хотомни
түхэл шарайгаа.
Мантан томо
заводууд
Малайлдан эндэм
бодонхой,
Улаан бүһэтэ
автобусууд
Үйлсэ бүхэндэнь
гүйлдэнхэй.
Таримал ногоон
садуудтань
Танил нүхэд
сэнгэнэл.
Хатар, ёохорой
талмайдань
Халуун дуунууд
зэдэлнэл.
Улан-Удэм!
Шэлэй, модоной
заводтоо
Шэнэ рекорд
туйланаш,
Паровозо-вагонно
деподоо
Партиин уряал
дүүргэнэш.
Энхэ һайхан
Бурядни
Эндэһээш зула
бадаруулнал,
Энэдхэг, хитад
нүхэдтэйгөө
Эб найрамдалаа
бэхижүүлсэнэл.
Эелдэр наһандаа
дурлаһан
Эмшэ басагантайгаа
хоюулан
Оперо, баледэйш
театр соо
Хүршэ Монголой
хатар харааб.
Октябриин һайндэртэ
бэлэг болохо
Үдэ голой
хүүргээршни ябааб.
Сэсэглээш, һалбарааш,
Улан-Удэм,
Сэнгүүлэн байнаш
хүбүүд басагадаа.
Эдир залуу
үетэн нүхэдни
Эмшэ, багша,
агрономуудай
Эрдэм бэлиг
шудалхаяа
Ерэгты, һурагты,
ниислэл хотодоо.

Альган соогоо адхахаар болоо

Хүндэтэ Тархай!

Бидэ Таниие холуур харадаг, хурса хурдан, ута шэхэтэй, ухаамар хүбүүн гэжэ үнинэй мэдэдэг болонхойбди. Теэд Та Улан-Удынгээ уужам үйлсэнүүдээр ябаад лэ, углуу тохойдо болоһон ушарнуудые хүсэд обёоронгүй ябана гээшэ хат.

Та, Тархай, холын нютагуудаар ходоро ябажа ерээд, городой халуун банида орожо, хүлһөө сэлмээдэг, һэрюун уһатай душ доро бэеэ һэрюусүүлдэг байгаа ёһотойт. Тиихэдэтнай Тантай үрдилдэн, тэрэ баниинтнай баруун урда таһагта хүдэр улаан хүбүүд, уб улаан нюдэтэйнүүд, ута үһэеэ һанжуулжархиһан юумэд, мэнэршэһэн толгойгоо, мэдээ алдаһан бэеэ хүйтэн душ доро хэжэ, «банида ородог» юм.

«Толгойгоо тэлэрүүлдэг» газарта ороо һаа, арад зоной урда артистын эрдэм харуулжа ядаад, аргаа ядахадаа архиин халуунтай боложо, ами бэеэ мэдэрэлгүй болгоод, алдаһаа үлүү хамсытай («номгоруулхын» түлөө үмдэдэг) самса үмдэжэрхёод, дүрбэ мүсөөрөө шала дээрэ таршалан, артистын «номернуудые» харуулжа байһан Бурят-Монголой Гүрэнэй оперо ба баледэй театрын артист В. Ц. Бадмажаповые, Гүрэнэй филармониин артист Г. Ф. Николаевые хаража болохот.

Алад саашань хараа һаа, нэгэдэхи АТК-гэй жолоошон М. Б. Жамбаловай хүдэр гараараа машинын руль мушхаһандал, ороной бүхөөг мушхажа, хоёр хүлөөрөө педаль ба газ дараһандал, оро «газовадлажа» байхыень харахат.

Тэндэтнай юһэн орон байха, арбадахинь эхэнэрэй юм. Эхэнэрэй гэхэдэмнай бү гайхагты. Ганса нэгэ эхэнэрнүүдшье ородог юм. «Архишье уухаяа болихогүйб даа, арбые гү, зууе гү гаргагдуужан даа» гэжэ дуулалдаад, байха хүсэеэ баттаажа ядаад; бухиндаагаа гаргадаг зонтой арбаад тухай хүдэлмэришэд хүлһөө гарэтараа мушхасалдажа, гүрэнһөө салгн абаад байдаг юм. Аяар арбаад зон хүдэлнэ гэжэ бү гайхагты. Эдэтнай үнгэрэгшэ жэлдэ олохон лэ хүдэр хүбүүдтэй бүхэеэ үзэлсэһэн байха.

«Толгойгоо тэлэрүүлдэг» газарта ороо һаатнай, хэлэхэ байха: «Аргагүй ехэ хүсэтэн ородог. Абархаһаа байтагай алуулхаа һанадаг гээшэбди. Элүүр болоходоо: «хүндэ бү хэлыт! 40 түхэригһөө байтагай 400 түхэриг түлэхэбди» гэжэ гүйдаг. ПВЗ-гэй, түмэр харгын, мяханай комбинадай болон бусад газарнуудай зарим залуу хүбүүд эндэ бүхэд барюулжа тэлэрдэг байна.

Б. Доржын, О. Иванов.

Түсэбһөө гадуур 9600 пүүд таряа тушааба

Түнхэнэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Кырмигенов, парторганизациинь секретарь нүхэр Неугодников) аймаг соогоо таряа хуряалга, тушаалгые эмхитэй һайнаар ябуулжа, таряа тушааха түсэбөө дүүргээ һэн. Тиигэжэ мүнөө түсэбһөө гадуур 9600 пүүд таряа тушаагаад байна.

Хуряалгада түрүү арга—амяарлан хуряалгые үргэнөөр хэрэглээ. Хэрэнэй МТС-эй механизаторнууд, колхознигууд таряа хуряалгые богони болзорто, шанар һайнтайгаар дүүргэхын тула эсэшэ сусашагүй хүдэлнэ. Комбайнернууд нүхэд Маланов, машинын жолоошон Зайганов болон бусад жэшээтэ ажалаараа шалгарна.

Гадна энэ колхозойхид үбэлдэ бэлэдхэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэжэ, малай болон хүнэй байрануудые бариха, тиигэжэ малай ашаг шэмые бүри дээшэлүүлхэ зорилготойгоор, шэнэ дээшэлүүлэгдэһэн уялга абаа.

Тэрэ уялгыень аймагай колхозууд халуунаар дэмжэжэ, тусхай хэмжээ-ябуулгануудые хараалжа байна. Ажалай шэнэ бэлэгээр Октябриин революциин алдарта 40 жэлэй ойе угтахаар колхознигууд зоригжонхой.

А. Мангатханов.

1600 центнер урэһэн хаагдаба

Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой гэшүүд таряа тушаалгаар гүрэнтэйгөө сүм тоосоод, ерэхэ жэлэй урэһэ сэбэрлэн хадагална. Һүүлэй мэдээнэй ёһоор 1600 центнер һайн шанартай урэһэн амбаарта хаагданхай. Таряа сэбэрлэгшэдэй дундаһаа Михаил Белов, Батомунко Балданов, Дмитрий Денисенко болон бусад илангаяа һайнаар ажаллана. Эдэнэр үдэр бүриингөө даабарии 200 процент хүрэтэр дүүргэжэ нүгөөдүүлдээ жэшээ харуулна.

Ц. Цыдыпов.

Колхозуудай сабшалан дээрэ

Бардам хүрэхэ тэжээл бэлдэнэ

Яруунын аймагай «Улаан Ярууна» колхоз малдаа элбэг ехэ тэжээл бэлдэдэг болажо, малайнгаа ашаг шэмыень һүүлэй жэлнүүдтэ нилээд дээшэлүүлээ.

Мүнөө жэлэйхиие нёдондонойхитойнь сасуулбал, үнеэн бүриһөө 400 литр һү ехээр һаагаа. Тиигэжэ түсэбһөө гадуур 246 мянган литр һүн гүрэндэ худалдагдаба.

Мүн энэ колхоз гүрэндэ мяха тушааха түсэбөө Агууехэ Октябриин һайндэр болотор сүм дүүргэхээр хараална. Нооһо хайшалха түсэб үлүүлэн дүүргэгдэжэ, түсэбһөө гадуур 60 центнер нооһон гүрэндэ худалдагдаа.

Артелиин гэшүүд энэ жэлдэ 28100 центнер бүдүүн тэжээл бэлдэхэ түсэбтэй аад, мүнөө 30 мянган центнер үбһэ, зелёнко хуряажа абаа. Үнеэн бүридэ 1 тонно силос дарагдаа.

—Үбһэ тэжээлэй мүнөө үбэл бардам хүрэхэ байбашье һаань, бэлэдхэлээ болиюулаагүйбди,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Батомунко Цыдыпов хөөрэнэ.

Колхозой һаалишад үнеэдтээ үбһэ, силос элбэгээр эдюулээд, һү ехээр һаажа урмашанхай. Һаалишад С. Х. Доржиева, Д. Базарова үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һаагаад байна. Агууехэ Октябриин һайндэрэй хүндэлэлдэ зорюулан, колхозой түрүү һаалишад 2200 — 2400 литр һү һааха гэжэ шиидэнхэй.

Н. Жамбалов.

Солоомо суглуулна

Мухаршэбэрэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой тарян ажалай нэгэдэхи бригадынхид (бригадирынь нүхэр Федоров) малдаа бардам хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдэхын тула үсэд шангаар ажаллажа байна. Тэндэ 2500 центнер үбһэн сабшагдаа. Мүн эндэ ажалладаг Хонхолойн МТС-эй 10-дахи тракторна бригада (бригадирынь нүхэр Калашников) үбһэ тэжээл бэлдэлгэдэ эдэбхитэй һайнаар хабаадана.

Тус бригадынхид бүхы солоомоёо поли дээрэһээ суглуулхаар шиидэнхэй. Солоомонь хүхэ, тэжээл хоол һайнтай. Солоомо суглуулхадаа нагшуурга хэрэглэнэ, мори унаа олоор ябуулна.

Гадна 10-дахи тракторна бригадын бригадир нүхэр Калашников тракторай тармуураар поли дээрэһээ таряанай залаа суглуулха хүдэлмэри эмхидхээ. Тиигэжэ гектар бүриһөө 2 центнер тухай таряан абтана. Энэнь малда ехэ һайн тэжээл болохо юм.

Д. Цыренов.

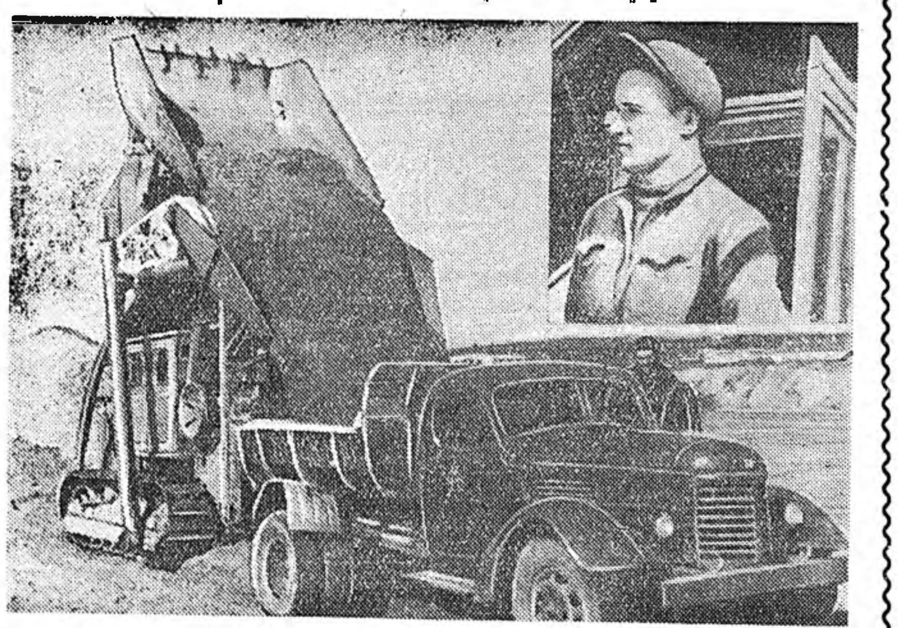
Залуушуулай эдэбхи

Энэ жэл Ахын аймагай Орлик тосхоной залуушуул үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Аймагай центрын арбан хүнһөө бүридэһэн тусхай бригада «Улаан Шулуута» колхоздо ажаллахаа ошоһон юм. Тэрэ гэһээр бригадынхид хоорондоо мүрысөө эмхидхэн, эршэмтэйгээр хүдэлжэ ороо һэн. Энэ бригада үбһэ хуряалгын үедэ ходо түрүү һуури эзэлжэ ябаа.

«Улаан Шулуута» колхоздо хоёр һара хүдэлхэ зуураа, 2200 центнер һайн шанартай үбһэ сабшаһан байна. Гадна, колхозой пилорамада ажаллажа, барилгын модо, тёс, палааха бэлдээ. Бригадын гэшүүд Геннадий Иванов, Татьяна Машнева, Василий Манханов, Евгения Шагдурова болон бусад жэшээтэ һайнаар ажаллаһан байна. Энээнэйнгээ түлөө тэдэнэр комсомолой Ахын райкомой зүгһөө «Магтаалай хуудаһан» болон үнэтэ бэлэг абаа.

А. Галсанов.

Трамвайн барилгада

«Бурмонголстрой» трестын автобазын хүдэлмэришэд трамвайн лини дээрэ элһэ, хайр, шулуу ашаха, зөөхэдөө илангаяа һайнаар ажаллана. «Самосвал» машинада элһэ, хайр ашаалдаг тракторист нүхэр Суслов үдэр бүри даабаряа 150—170 процент дүүргэнэ.

—Трамвайн линидэ хэрэглэгдэхэ элһэ, хайр зөөлгые газарай хүрэхэһөө урид дүүргэхын тула, хамаг хүсэ шадалаа элсүүлэнхэйбди,—гэжэ нүхэр Суслов хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: тракторист Суслов.

Д. Балданов, фотонь авторай.

Шэнэ магазин

Уранһайханай салон-магазин түрүүшынхеэ Улан-Удэ городто нээгдэбэ. Энэ магазин соо ороходо манай Бурят-Монголой уранзураашадай зураһан гоё һайхан зурагууд таатай зохидоор табяатай байдаг. Эндэ зурагуудһаа гадна, алтан шэрээр будагдаһан раманууд, бэлэн болоһон рама, мүн шэрэ, тоһон болон бусад хэрэгсэлнүүд бии.

Республикымнай ажалшад энэ магазинһаа гоё һайхан элдэб зурагуудые, гэрэй хэрэгсэлнүүдые худалдажа абаха аргатай болобо.

Магазинай нээгдэһэн үдэр городой ажалшад эндэ олоороо орожо, өөһэдтөө хэрэгтэй зүйлнүүдые худалдажа абаһан байна.

Ф. Балдаев.

Студентнэрэй концерт

Хэжэнгын аймагай Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой таряа хуряалгадань туһалхаяа ерэһэн пединститутын студентнэр концерт харуулаа. Колхозой гэшүүд студентнэрэй концертые ехэ һонирхожо хараһан байна.

В. Дашидоржиева.

Нэмэлтэ түлөөһэ абана

Курумканай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозойхид хонин ажалдаа анхарал ехээр табидаг болоо. Нёдондо хонин бүридэ 3 центнер бүдүүн тэжээл, 1,5—2 центнер кукурузын силос бэлэдхэһэн юм.

Зохид һайн байрада, үбһэ тэжээлээр элбэг үбэлжэһэн хонидһоо ашаг шэмэ ехээр абтаа. Энэ жэлдэ нёдондонойхитой сасуулбал, хонин бүриһөө 975 грамм нооһон ехээр хайшалагдажа, хонин ажалһаа миллион үлүүтэй түхэриг олзо оруулагдаа.

Түрүү хонишодой тоо улам олошоржо, ехэ амжалта туйлаһанайнгаа түлөө тэдэнэр нэмэлтэ түлөөһэ абана. Жэшээнь, Чимит Замбулановагай, Янжима Очировагай отарын хонишод түл олоор абажа, нэмэлтэ түлөөһэндэ гуша гаран хурьга абаа. Мүн эдэнэр нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргэһэнэй түлөө 1500 түхэриг мүнгэ тус бүридөө абаһан байха юм.

Эрье хони харууһалдаг Цыден Занданов хонин бүриһөө дунда зэргээр 4 килограмм 700 грамм нооһо хайшалжа, нэмэлтэ түлөөһэндэ 2000 түхэриг абанхай.

Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонишод ажалайнгаа амжалтаар урмашан, саашадаа бүри һайнаар хүдэлмэрилхэ гэжэ шиидэнхэй.

Д. Доржиев.

ХИЛЫН СААНАҺАА

СССР-эй Верховно Соведэй делегаци Шанхайда айлшалжа байна

ШАНХАЙ, октябриин 4. (ТАСС). А. Б. Аристов түрүүтэй СССР-эй Верховно Соведэй делегаци октябриин 4-нэй түрүүшын хахадта Сунь Ят-сенэй музей-байшанда орожо хараа. Ли Цзи-шэнь, Ван Шоу-дао, Шанхай городой Арадай Комитедэй түрүүлэгшын орлогшо Цао Ди-цю болон бусад хүнүүд делегацитай хамта ябалсаа.

Музейе хараһанайнгаа һүүлээр делегацие толгойлогшо А. Б. Аристов хүндэтэ айлшадай дэбтэртэ иигэжэ бэшэбэ: «Агуухэ революционер-демократ Сунь Ят-сен тухай дурасхаалые иимэ нангинаар, энэрхыгээр сэдьхэл зүрхэндөө хадагалжа ябаһан манай агуухэ хани—хитад арадаар омогорхонобди».

Һүүлээрнь делегациин гэшүүд Шанхайн ажалшадай Культурын ордондо ороо. Тэндэ Шанхайн хүдэлмэришэдэй хүдэлөөнэй түүхэ тухай саг үргэлжын выставкэ, тэрэшэлэн городой предприятинуудай амжалта харуулһан выставкэ тэдэнэр хараа.

Ошохынгоо урда тээ нүхэр А. Б. Аристов делегациин зүгһөө «Люкс» гэжэ шэб шэнэ рижскэ радиоло олон пластинкатайгаар Ордондо бэлэглээ.

Делегациин гэшүүд мүн Лу Синиин музейдэ ороод, һүүлээрнь «Хитадай агуухэ уранзохёолшо Лу Синьдэ — СССР-эй Верховно Соведэй делегациһаа» гэһэн бэшэгтэй сэсэг Лу Синиин хүүр дээрэ табиба.

Мүнөө Шанхайда нээгдээд байһан арадай гэгээрэлэй советскэ выставкые делегаци хитад-совет хани барисаанай ордон соо хараа. Энэ выставкые Шанхайн зон угаа ехээр һонирхон харана.

ООН-эй Генеральна Ассамблейн XII сесси

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 3. (ТАСС). Эгээл шухала гэжэ тоолоһон асуудалнуудаараа өөһэдынгөө правительствонуудай һанамжые делегацинуудай хэлэхын тулада ООН-эй Генеральна Ассамблейдэ юрэнхы политическэ асуудалаар үгэ хэлэлгэ хэгдэдэг гээшэ. Ассамблейн Комитедүүдтэ тус тус тодорхой асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхын урда тээ һанамжануудые адлишуу болгохо зорилгоор иимэ зүбшэн хэлсэлгэ эмхидхэгдэдэг. Гэбэшье, шухала асуудалнуудые ёһотой зүбөөр зүбшэн хэлсэхын тулада бэшэ, харин «хүйтэн дай» һүжэрөөхэ, делегацинуудые бэе бэедээ этигэлсэхэеэ болихо зорилгоор зарим делегацинууд мүнөө үгэ хэлэнэ.

Испаниин делегат Хосе Феликс Де Лакерика гэгшын Ассамблейн октябриин 3-най заседани дээрэ хэлэһэн үгэ эгээл иимэ зорилготой байгаа. Испаниин түлөөлэгшэ Советскэ Союзые, тэрэнэй гүрэнэй байгуулалтыень хорото муухайгаар хардаад, СССР-эй зүгһөө оруулагдаһан дурадхал бүхэндэ этигэлгүйгөөр хандахыень бусадые уряалба.

Дундада далай шадарай гүрэнүүдэй шэнэ бүлэглэл байгуулха гэжэ Испаниин делегат дурадхаа. Энэ бүлэглэлдэ Испани түрүү һуури эзэлхэ, тиихэдэ Хойто Африкын, Дүтын Зүүн зүгэй гүрэнүүд энэ бүлэглэлдэ оруулагдаха ёһотой гэжэ тэрэ хэлээ.

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 4. Октябриин 3-най үглөөнэй заседани дээрэ Испаниин түлөөлэгшын һүүлээр Египедэй делегацие толгойлогшо, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Махмуд Фавзи үгэ хэлээ.

Зарим агуухэ гүрэнүүд Дунда Зүүн зүгтэ эзэрхэхые ехээр хүсэнэ. Тэдэнэр Дунда Зүүн зүгөөр ябажа, өөрынгөө политикые идхана. Эгээл тиимэһээ энэ нютагта байдал ехээр шангадаа.

Мүн лэ иимэ политикын ябуулгаһан дээрэһээ Алжирта сэрэг дайн болоно гэжэ Египедэй Гадаадын хэрэгүүдэй министр тэмдэглэбэ. Алжир арадта өөһэдөө байдалаа тодорхойлхо эрхэ үгтэхэ ёһотой гэжэ Фавзи хэлэбэ.

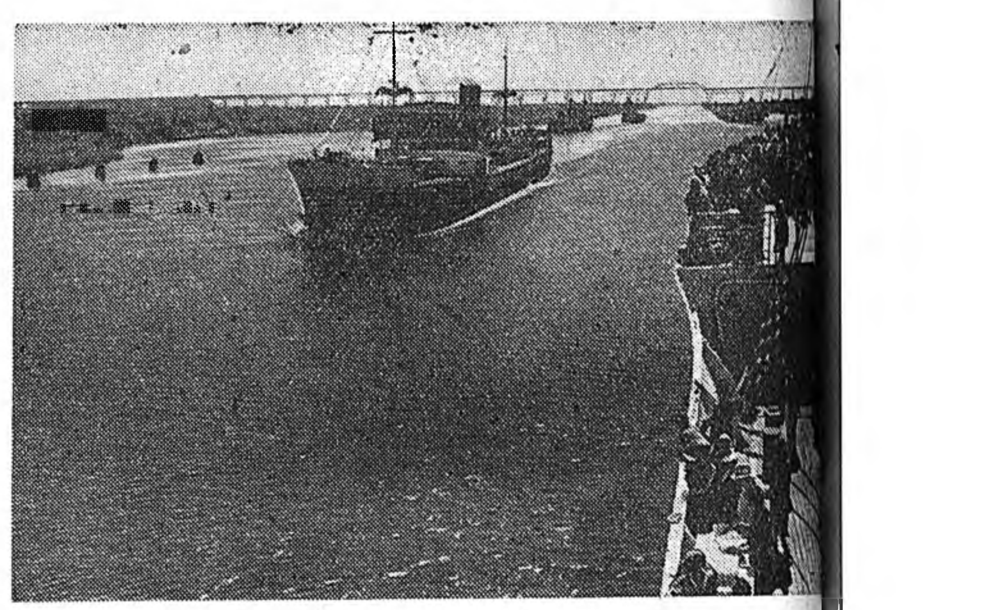
Мүн Сири тушаа хорото ябуулгануудай хэгдэжэ байһан ушарые Египедэй делегат эрид буруушааба. Сириин хүршэнэртэнь, илангаяа Израильда айхабтар ехэ буу зэбсэг һүүлэй хэдэн жэлэй туршада эльгээгдэжэ байна. Тиигээд Сириин аюулгүй байдалаа хамгаалхын тулада хэмжээ абажа байһан тухайнь ехэ шууяан татагдабашье, тэрэнэй хүршэнэртэнь буу зэбсэгэй асарагдажа байһан тухай юушье хэлэгдэдэггүй.

Сири хадаа Египедэй союзнигынь гээшэ, тиимэһээ энэ союзнигайнгаа добтолгодо ортоо һаань, Египет миин хаража һуухагүй гэжэ Египедэй правительствын зүгһөө Фавзи мэдүүлээ.

Генеральна Ассамблейн октябриин 3-най үдэрэй заседани дээрэ юрэнхы политическэ асуудалнуудаар УССР-эй Гадаадын хэрэгүүдэй министр, Украинын делегацие толгойлогшо Л. Ф. Паламарчук түрүүлжэ үгэ хэлээ.

Эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байлгын гол ёһонуудай үндэһөөр бүхы гүрэнүүдэй хоорондо хани барисаа тогтооходо таатай зохид байдал олгохын тулада Генеральна Ассамблей бүхы хэмжээнүүдые абаха ёһотой гэжэ УССР-эй делегат шууд мэдүүлбэ. Гүрэнүүдэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршон байлгын гол ёһонууд тухай декларациин советскэ проектые һайшаахыень Л. Ф. Паламарчук Ассамблейе уряалба.

Һүүлээрнь Францииин делегат Жорж-Пико, Индонезиин делегацие толгойлогшо, Гадаадын хэрэгүүдэй министр Субандрио, тэрэшэлэн Иранай болон Гондурасай делегадууд заседани дээрэ үгэ хэлэһэн байна.

Кильскэ канал. ТАСС-эй фотохроника.

ГДР-эй Арадай Национальна Армиин делегаци Пекинһээ мордобо

ПЕКИН, сентябриин 3. (ТАСС). ГДР-эй Арадай Национальна Армиин делегаци октябриин 3-най үглөөгүүр Пекинһээ эхэ нютагаа бусахаяа мордобо гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ. ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо, национальна обо[...] министр генерал-полковник Штоф делегацие толгойлно.

Генерал-полковник В. [...] маршал Пын Дэ-хуай хоёр а[...]ром дээрэ үгэ хэлээ.

Сан-Марино республикые баруун гүрэнүүд бүдүүлигээр хашана

РИМ, октябриин 4. (ТАСС). Агентствонуудай, газетэнүүдэй мэдээсэлһээ харахада, Италиин засагаархид Сан-Марино республикые ехээр хашаһаар зандаа. Энэ багахан оронной «правительствонь» бидэнэр гээшэбди гэжэ христианска демокрадууд хуулита бэшээр соносхоо юм. Тэдэниие Италиин засагаархид дэмжэнэ.

Сан-Маринын хилэ дээрэ суглараһан Италиин полициинхид республикада юумэ оруулгахаяа болижо, мүнөө республикада эдеэ хоол абаашагданагүй. Октябриин 3-да Сан-Маринын хилэ шадар танк, броневигүүд асарагдаа. Үлэх[...] хооһон байдал республика [...] тогтоохо, засагаа христианска[...]мокрадуудта дамжуулан үгэ[...] республикын правительствые [...]хаха гэжэ Италиин засагаа[...] оролдоно. Мүнөөнэй правител[...] урдынхидаал өөрынгөө ордо[...] байһаар. Теэд республикын [...] байдал ондоо болошонхой. [...]гуулинууд, эмхи зургаанууд, [...]зинууд хаагданхай. Тиихэдэ [...]гые гартаа абахаяа һанаһан [...]тианска демокрадуудые хилы[...]жуудахи Италиин полициинхи[...]хин хаража байна.

Урда Корейн залуушуул Лисынманай армида алба хэхэ дурагүй

ПХЕНЬЯН, октябриин 2. (ТАСС). Урда Корейн залуушуулай дунда сэрэгэй албанһаа хулжаһан зонуудай тоо улам олошорно. Энэ оной мартһаа июнь хүрэтэр элдэб [...]таг дурдан, 58 мянга гаран хү[...]рэгэй албанһаа хулжаа гэжэ Ха[...] Тхонсин агентство мэдээсэнэ.

Америкын эгээлэй эхэнэрэй һанамжа

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 3. (ТАСС). Мадисондо (Висконсин штат) хэблэгдэдэг «Кэпитл таймс» гэжэ газетэдэ городто һуудаг эхэнэр Шебойган Флоренс Уинкелмиллер иигэжэ бэшэнэ: «водородно бомбонуудай туршалгануудые болюулха гэһэн эрилтэ үдэр бүри президентын канцелярта ороно. Теэд Невада гэжэ сул губи дээрэ тэнгэриин зададал адли аюулта шэнэ манан үүрэй сайраха багаар бии боложо, хүнэй ами наһанда харша тооһон бидэн дээрэ баһал унахань хадаа гэжэ[...]диогой дуугархэ бүри айн ша[...]даг болонхойб.

Г-н Эйзенхауэр олон мянга[...]ной уряалые тоохогүй ямар эр[...] юм. Оройдоол хэдэн баяшуулай[...]да тэрэ харюусаад лэ дүүрэхэб[...]жэ һанана гээшэ гү? Манай [...] эдэ тэнэгүүд, баялигайнгаа [...] али засагайнгаа аюулда ороо һа[...]һэншье гэнгүйгөөр ман дээрэ бө[...] хаяжа, бултыемнай үгы хэхэдэ[...]рохогүй зон гээшэ».

Бразилиин шэнэ ниислэл хото

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 2. (ТАСС). Бразилиин ниислэл хотые ойрын 3 жэлэй туршада Рио-де-Жанейроһаа Гояс штат абаашажа урилха гэһэн хуулиин проектдэ Бразилиин президент Кубичек гараа табиба. Энээнтэй дашарамдуулан, Гояс штадай хада үндэртэй [...]тагта, Рио-де-Жанейроһаа [...] зуун километр холо газарта [...] город баригдажа байна. Энэ [...] ниислэл хото Бразили гэжэ нэр[...]дэхэ юм.

„45 наһатайдаа... дан хүгшэн болошоно"

НЬЮ-ЙОРК, октябриин 2. (ТАСС). «45 наһа хүрэхэдөө үлүүсэ ехээр хүгшэрнэбди» гэжэ гаршагтай статья соо «Нью-Йорк Пост» газетэ иигэжэ бэшэнэ: 45-һаа дээшэ наһатай болоһон американхидтэ США-да хүдэлмэри олохо гээшэ айхабтар бэрхэтэй хэрэг юм. Предприятиин эзэд тэдэниие ажалда[...] хаһаа оро таһа арсана.

Тэдэниие хамагай һүүлээр а[...]да абаад, эгээл түрүүн ажалһ[...] гаргажархидаг байна. США-гэй [...]дэлмэригүйшүүлэй олонхинь 45[...] дээшэ наһатай зон байха юм.

Тобшо мэдээсэлнүүд

✪Монцамэ гэжэ Монголой телеграфна агентствын МНР-тэ байгуулагдаһан тухай мэдээсэл «Үнэн» газетэ октябриин 4-дэ толилоо. Агентствын директорээр Ж. Зундуй томилогдоо.

✪Сириин хилэ шадар Турци сэрэгээ асарһаар гэжэ «Аш-Шарк» газетэ Бейрудһээ мэдээсэнэ. Турциин сэрэгэй частьнуудай зариманиинь Сириин хилэһээ 10—15 километрын зайтай газарта байрланхай гэжэ газетэ тэмдэглэнэ.

✪Манай «Спартак» команда октябриин 4-дэ Турциин футболистнуудтай хоёрдохёо наадаба. Советскэ футболистнууд Турциин «Бешикташ» командатай уулзаа. «Спартак» командын футболистнууд 2:0 гэһэн тоотойгоор шүүгээ.

✪Литл-Рогтохи байдал шанга байһаар зандаа гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Үндэһэ яһанай илгаа гаргагшад хадаа негрнүүдэй һурадаг дунда һургуулиин сагаан шарайта һурагшадые тухиржа, октябриин 2-то хоёр нэгр хүбүүдые сохюулаа. Сагаан шарайтан негрнүүдые баһан доромжолжо, тэдэниие үдьхэлөө гэжэ һургуулиин директор Блоссом мэдүүлээ. [...]дэһэ яһанай илгаа гаргагша[...]родой үйлсэнүүдтэ жагсаалнуу[...] эмхидхэһээр. Негрнүүдэй һург[...]да ошохо «өөһэдөө дурагүй бо[...]гүйдэнь» болихогүйбди гэжэ [...] жагсаалда хабаадаһан нэгэ [...] хэблэлэй түлөөлэгшэдтэ убай[...]гөөр мэдүүлээ.

✪Социалистическэ партиин [...]ридагша Ги Молледэ Франц[...] шэнэ правительство байгуулха [...]һэн даабари Францииин респуб[...]кын президент Рене Коти [...] Политическэ партинуудай хүтэл[...]рилэгшэдтэй хэлсэжэ үзэһэнэй[...] һүүлээр би харюу үгэхэб гэжэ [...] Молле мэдүүлээ.

✪Японой правительствын [...]лаар Индиин премьер-министр [...]ру октябриин 4-дэ То[...]ерээ. Японой премьер-мини[...] Киси, Гадаадын хэрэгүүдэй [...]нистр Фудзияма болон пра[...]тельствын бусад гэшүүд, [...]рэшэлэн олониитын түлөөлэг[...] аэродром дээрэ Неруе угтажа [...]гаа.

Редактор Д. Л. ЛОБСАНО[...]

Сибириин, Алас Дурна зүгэй уранзураашадай зохёолнуудай выставкэ

Манай ороной түб хото—Москвада Россин Федерациин уранзураашадай выставкэ Агуухэ Октябриин социалистическэ революциин 40 жэлэй ойдо зорюулагдажа, һаяхан нээгдээ.

Горькиин нэрэмжэтэ паркын хоёр ехэ павильон соо РСФСР-эй элдэб областьнуудай, республикануудай 600-гаад уранзураашад 1500 гарак зохёолоо табиба. Тэдэнэй дунда Сибириин ба Алас Дурна зүгэй уранзураашадай зохёолнууд бии. Энэ выставкэдэ Красноярска хизаарай, Иркутска, Новосибирскэ ба Читын областьнуудай уран гартанай зурагууд бүришье олон.

Выставкын зурагуудай гол удхань Агуухэ Октябриин түүхэтэ үдэрнүүдтэ, граждан дайнай үеын баатаршалгануудта, совет хүнүүдэй габьяата ажалда, түрэл хизаар оронойнгоо гоё һайхан байгаалида зорюулагданхай.

Ростов городой уранзураашa Г. Зиненкын—«Ленин Разливта» гэһэн зураг выставкэ харагшадай анхарал ехээр хандуулна. Тэндэ «Гүрэн ба революци» гэжэ түүхэтэ номоо бэшэжэ байһаниинь харуулагдана. Революциин эгээл шухала асуудал —гүрэн түрын засагые абалга болоно гэжэ Ленин энэ зохёол соогоо бэшэһэн байдаг.

Мүн В. И. Ленин түрүүтэй большевигүүдэй партиин ударидалгаар хүдэлмэришэд, таряашадай засагаа абаһыень харуулһан гүнзэгы удхатай уран һайхан зурагууд олон. Илангаяа Ю. Ляховай—«Агуухэ үдэрнүүдтэ», М. Акинеевэй— «Революциин солдат» гэһэн зурагууд выставкэ харагшадай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэнэ.

...В. И, Ленин кабинет соогоо, шухала хэрэгээр янзатай, телефоноор хөөрэлдэнэ. Тэрэниие гурбан үншэн үхибүүд ехэ анхаралтайгаар хаража байнад.

«Тэдэнэй хуби заяан» гэһэн энэ зурагтаа Томскын уранзураашa М. Горбатенко үншэн хүүгэдые зүб замда оруулан хүмүүжүүлхэ, шэнэ общиствын эдэбхитэй байгуулагшад болгохо гэдэг байһан В. И. Ленинэй анхарал оролдолго тухай хөөрэнэ. Коммунистическэ партиин хүтэлбэрээр олонациональна совет арадай туйлаһан ажалай гайхамшаг амжалтануудые харуулһан зурагуудые Сибириин ба Алас Дурна зүгэй уранзураашад выставкэдэ эльгээгээ. Гэхэтэй хамта Иркутскын зураашa В. Рогалиин зохёолнуудые онсо тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Ангар мүрэн дээрэ Иркутска, Братска гидроэлектростанцинуудые барижа байгаа суута хүдэлмэришэдэй ажалда: «Ангарые мэдэлдээ абалга», «Падун шууяна», «Эндэ Братска ГЭС баригдаха» гэһэн үнгын тоһон шэрээр үргэн холост дээрэ бэшэһэн зурагуудаа зорюулаа. Удха түгэлдэрөөр, уран гоёор зураһан эдэ зурагуудые Москвагай хүдэлмэришэн, залуушуул, студентнэр, һурагшад ехэтэ һайшаан харана.

— Һайнаар зураһан зурагууд! Братска ГЭС-эй барилгашадай ажалые тон зүбөөр харуулаанхай,—гэжэ МГУ-гэй студентка М. Федорова хөөрэнэ.—Би дунда һургуули дүүргээд, тэндэ хоёр жэл ажаллааб. Түрүүшээр модо отололсоод, саашадаа барилга дээрэ хүдэлөө һэм.

Бурят-Монголой уранзураашa В. Гончар «Тайга соогуур» гэһэн һонирхолтой зураг эльгээгээ. Тэрэнь республикын холын хойто аймагай колхоздо ой тайга соогуур телефон татажа байһанород, бурят хүдэлмэришэдэй ажалые харуулна.

Табан хушуу малаар баян манай республикын нютагуудые москвич Ю. Матушевский—«Саяанда», Эрхүүгэй уранзураашa Е. Конев—«Бурят-Монголой уужам тала» гэһэн зурагууд соогоо шадамар бэрхээр харуулаа.

Агуухэ Октябриин ашаар эрхэ сүлөөтэй болоһон Сибириин ба хойто зүгэй арадууд соёл болбосороло тон түргэнөөр хүгжөөжэ, ехэ амжалта туйлаа. Энэ шухала темэдэ В. Игошев «Хүгшэн мансиин дуун» (Свердловск), Д. Свешников «Ненецүүдэй һайндэр» (Архангельск), А. Выгужанин «Һурагша» (Эрхүү), Б. Крюков «Алтайн өөһэдынь врач» (Новосибирск) гэһэн зохёолнуудаа зорюуланхай.

«Амгалан ажалдаа бусаба» гэһэн Свердловскын уранзураашa И. Симоновой ехэ зурагай дэргэдэ хүн зон ходо олон байдаг. Алтан шаргал таряанай хажууда сэдьхэл дүүрэмэ баяртай солдат хаража байна. Энэмнай сэрэгэй алба дүүргээд, амгалан ажалдаа бусажа ерэһэн удхатай.

Ажалай түрүүшүүлэй портредууд эндэ олон. Кемеровскэ уранзураашa В. Ахцыновай—«Пенсионер», Новосибирскын А. Пятковой—«Колхозой моришон И. Давыдкин», Благовещенскэ зураашa И. Коркиной—«Бурят эхэнэр», Улан-Удын С. Поликарповай—«Бурят үбгэн» болон бусад зурагуудые харабабди.

Мүн Сибириин, Алас Дурна зүгэй гоё һайхан байгаалиие харуулһан зурагууд выставкэдэ ерээшэдэй дура сэдьхэлые татана. Эндэ Омскын уранзураашa А. Либеровэй—«Үбэл ой соо», «Намар», «Үдэшэлэн», «Андреич» гэдэгүүдынь бүришье гоёор зурагданхай. Мүн читынхид Н. Еремеев, А. Федотов, А. Стелькин, И. Блохин, эрхүүгээрхин А. Шатилов, Б. Лебединский, красноярскаархид Ю. Худоногов, Б. Рязов гэгшэдэй зурагууд выставкэдэ табяатай.

Комсомольскын уранзураашa Г. Зорин «Амур мүрэн шадар түрүүшынородуудай ерэлгэ», Б. Чередин (Чита) «Князиин һамган Волконская» гэһэн һонирхолтой зурагуудые уранһайханаар зураа.

Тус выставкэдэ гансахан уранзураашад бэшэ, мүн графигууд, скульпторнуудай, һиилүүршэдэй зохёолнууд бии. Тэдээн соо Н. Дворецкиин бүтээһэн, суута машинист Ухтомскиин бюст (Москва), И. Горбуновой—«Россиһаа эльгээһэн сэсэг» (Хабаровск), М. Меньшиковэй—«Сибириин агнуушан» гэһэн һиилэмэл дүрсэнүүд, В. Мешковэй—«Эвенкын тайгада» гэһэн зураг онсо илгарна.

Б. Дондоков.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора— 32-74, отв. секретаря — 27-37, отделов: партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59, пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская—32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н 00548. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 570[...]